

दफा ४ तथा अनुसूची-१ को भाग-२ संग सम्बन्धित

स्थानीय राजपत्र
मनहरी गाउँपालिकाबाट प्रकाशित

खण्ड : ८ संख्या : ०६ स्वीकृत मिति : २०८१/०२/२०

भाग २

मनहरी गाउँपालिका
गाउँपालिका अध्यक्षबाट प्रमाणित मिति : २०८१/०२/२२

आर्थिक कार्यविधि नियमित तथा व्यवस्थित गर्ने नियमावली, २०८१

मनहरी गाउँपालिकाको आर्थिक कार्यविधि नियमित तथा व्यवस्थित गर्ने नियमावली,

२०८१

स्वीकृत मिति : २०८१/०२/२०

प्रमाणित मिति : २०८१/०२/२२

मनहरी गाउँपालिकाको आर्थिक कारोबारलाई नियमित, व्यवस्थित, पारदर्शी र जवाफदेही बनाउन बाञ्छनीय भएकेले मनहरी गाउँपालिकाको आर्थिक कार्यविधि नियमित तथा व्यवस्थित गर्ने ऐन, २०७५ को दफा ३१ ले दिएको अधिकार प्रयोग गरी मनहरी गाउँ कार्यपालिकाले देहायका नियमहरू बनाएको छ ।

परिच्छेद-१

प्रारम्भिक

१. संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ: (१) यी नियमहरूको नाम "मनहरी गाउँपालिकाको आर्थिक कार्यविधि नियमित तथा व्यवस्थित गर्ने नियमावली, २०८०" रहेको छ ।

(२) यो नियमावली तुरुन्त प्रारम्भ हुनेछ ।

२. परिभाषा: विषय वा प्रसङ्गले अर्को अर्थ नलागेमा यस नियमावलीमा,-

(क) "अधिकारप्राप्त अधिकारी" भन्नाले यस नियमावली बमोजिम खर्च गर्ने वा सोको लागि निकासा दिने अधिकार पाएको प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतलाई सम्झनु पर्छ र सो शब्दले कायम मुकायम वा आर्थिक कारोबार समेत गर्ने गरी निमित्त भई काम गर्ने अधिकृतलाई समेत जनाउँछ ।

(ख) "ऐन" भन्नाले मनहरी गाउँपालिकाको आर्थिक कार्यविधि नियमित तथा व्यवस्थित गर्ने ऐन, २०७५ सम्झनु पर्छ ।

(ग) "कार्यक्रम" भन्नाले निश्चित उद्देश्य प्राप्तिको लागि सञ्चालन हुने निश्चित अवधिको कार्यक्रम सम्झनु पर्छ र सो शब्दले वार्षिक विकास कार्यक्रमलाई समेत जनाउँछ ।

(घ) "खर्च शीर्षक" भन्नाले खर्चको आधार शीर्षक, मूल शीर्षक तथा उपशीर्षक सम्झनु पर्छ ।

रत्नजित कार्वासेली
उपप्रमुख

- (इ) "धरौटी रकम" भन्नाले कुनै काम दृष्टो नलागेसम्मको लागि राखिएको सुरक्षण जमानत रकम (रिटन्सन मनि वा अर्नैष्ट मनि) वा सो बापतको बिड बाड वा परफरमेन्स बाड सम्झनु पर्छ र सो शब्दले अन्य कुनै कारणले सुरक्षण राख्नु पर्ने भई सो बापत धरौटी खातामा राखिएको रकमलाई समेत जनाउँछ ।
- (च) "नीति, कार्यक्रम तथा बजेट" भन्नाले सभाबाट पारित भएको वार्षिक नीति, कार्यक्रम तथा बजेटलाई सम्झनु पर्छ ।
- (छ) "मध्यकालीन खर्च" संरचना भन्नाले तीन वर्षको समष्टिगत बित्त खाका, बजेट तथा कार्यक्रमको संरचनाको खाका सम्झनु पर्छ ।
- (ज) "लागती राजस्व" भन्नाले असुल गर्नु पर्ने भनी लागत राखिएको राजस्व सम्झनु पर्छ ।
- (झ) "तोकिए वमोजिम" भन्नाले ऐन, यस नियमावली तथा अन्य प्रचलित कानून वमोजिम भएको व्यवस्थालाई सम्झनुपर्छ ।
- (ञ) "कार्यालय" भन्नाले मनहरी गाउँपालिका, गाउँपालिकाको कार्यालयलाई सम्झनुपर्छ ।

परिच्छेद-२

सञ्चित कोषको सञ्चालन र एकीकृत वित्तीय विवरण

३. सञ्चित कोषको प्रयोग: सञ्चित कोषको प्रयोग सालवसाली रूपमा जारी हुने विनियोजन ऐन, ऐनको खर्च ऐन, पूरक विनियोजन ऐन तथा अन्य प्रचलित कानून वमोजिम हुनेछ ।
४. सञ्चित कोषको सञ्चालन: (१) सञ्चित कोष सञ्चालन गर्न महालेखा नियन्त्रक कार्यालयले तोकिए वमोजिम खाताहरू रहनेछन् ।
- (२) उपनियम (१) वमोजिमको खाता नेपाल राष्ट्र बैंकको स्वीकृति प्राप्त गाउँपालिकाले तोकिएको कुनै बैंकमा खोल्नेछ ।
- (३) उपनियम (१) वमोजिमको खातामा आर्थिक वर्षको अन्त्यमा बाँकी रहेको रकमको व्यवस्थापन तोकिए वमोजिम गाउँपालिकाको कार्यालयले गर्नेछ ।

मनहरी गाउँपालिका
गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय
राष्ट्रिय विकास भवन
चौमाली प्रदेश, नेपाल

क. ग. म. न.
रत्न कालाखोटी
हालस

(४) सञ्चित कोषको लेखा नगदमा आधारित. दोहोरो लेखा प्रणालीको सिद्धान्त र नेपाल सरकारबाट स्वीकृत लेखामान बमोजिम राखिनेछ ।

(५) सञ्चित कोषको हिसाब मिलान गर्ने सितासिलागा सम्बन्धित खातामा आर्थिक वर्षको अन्त्यमा रहेको मौज्जात रकम सञ्चित कोष मिलान खातामा स्थानान्तरण (ट्रान्सफर) गरी लेखाइकन गर्न सकिनेछ ।

(६) गाउँपालिकाको सञ्चित कोषको सञ्चालन गाउँपालिकाको प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत र लेखा प्रमुखले गर्नेछ ।

(७) विभाज्य कोषको खाता सञ्चालन सम्बन्धी व्यवस्था र प्रक्रिया तोकिए बमोजिम हुनेछ ।

५. सञ्चित कोषबाट निकासः (१) विनियोजन ऐन वा फेन्की खर्च ऐन, पूरक विनियोजन ऐन, प्रारम्भ भएपछि स्वीकृत बजेट विवरणको अधीनमा रही तोकिए बमोजिम निकास र भुक्तानी हुनेछ ।

६. खाता सञ्चालन तथा भुक्तानी आदेश प्रमाणित गर्नेः (१) कार्यालयको विनियोजन, धरौटी तथा विविध रकम लगायत खर्च खाता सञ्चालन प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत वा निजले तोकिएको अधिकृतस्तरको कर्मचारी र आर्थिक प्रशासन शाखाको प्रमुख वा निजले तोकिएको लेखा समूहको कर्मचारीको संयुक्त दस्तखतबाट गर्नु पर्नेछ ।

(२) उपनियम (१) मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि त्यस्तो भुक्तानी आदेश वा खाता सञ्चालनको लागि लेखा समूहको दरबन्दी रित्त भएको वा दरबन्दी नरहेको अवस्थामा प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत वा निजले तोकिएको कर्मचारी र कोष तथा लेखा नियन्त्रक कार्यालयले तोकिएका लेखा समूहको कर्मचारीको संयुक्त दस्तखतबाट त्यस्तो खाताको सञ्चालन गर्न सकिनेछ ।

(३) उपनियम (२) बमोजिम कोष तथा लेखा नियन्त्रक कार्यालयले लेखा समूहको कर्मचारी अभाव भई सो समूहको कर्मचारी तोक्न नसकेको अवस्थामा प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत वा निजले

तोकेको कर्मचारी र कोष तथा लैसा नियन्त्रक कार्यालयले तोकेको कार्यालयको अन्य कुनै कर्मचारीको संयुक्त दस्तखतबाट खाता सञ्चालन गर्नु पर्नेछ ।

(४) यस नियममा उल्लिखित वुराको अतिरिक्त खाता सञ्चालन सम्बन्धी अन्य कार्यविधि तोकिए बमोजिम हुनेछ ।

७. सेवा शुल्क लिन नपाउने: (१) नेपाल सरकारबाट भुक्तानी हुने राष्ट्रसेवकको पारिश्रमिक, कार्यालयको पानी, बिजुली, टेलिफोन र सञ्चार महसुल जस्ता उपयोगिता (युटिलिटी) भुक्तानी, सामाजिक सुरक्षा भत्ता वा कार्यालयले भुक्तानी गर्नुपर्ने राजस्व जम्मा गर्दा प्रचलित कानून बमोजिम अनुमति प्राप्त भुक्तानी सेवाप्रादायकले कुनै सेवा शुल्क लिने रहेछ भने त्यस्तो सेवा शुल्क नेपाल सरकारले व्यहोर्नेछ ।

(२) यस नियममा अन्यत्र जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि कुनै व्यक्ति, फर्म, संस्था वा कम्पनीले राजस्व खातामा रकम जम्मा गर्ने प्रयोजनको लागि त्यस्तो व्यक्ति, फर्म, संस्था वा कम्पनीको खाता रहेको बैकबाट राजस्व खाता रहेको बैकमा रकम स्थानान्तरण गर्दा वा प्रचलित कानून बमोजिमको कुनै भुक्तानी उपकरणको माध्यमबाट राजस्व रकम जम्मा गर्दा वा सरकारी कार्यालयले भुक्तानी दिँदा भुक्तानी सेवाप्रादायकले कुनै सेवा शुल्क लिने रहेछ भने त्यस्तो शुल्क सो रकम जम्मा गर्ने वा भुक्तानी पाउने व्यक्ति, फर्म, संस्था वा कम्पनीले व्यहोर्नु पर्नेछ ।

८. आर्थिक विवरण पठाउनु पर्ने: (१) कार्यालयले ऐनको दफा १५ बमोजिम तयार गरेको आर्थिक प्रतिवेदन तोकिएको समयभित्र सम्बन्धित निकायमा पेश वा दाखिला गर्नुपर्नेछ ।

परिच्छेद-३

राजस्व र व्ययको अनुमान

९. मध्यकालीन खर्च संरचना, तर्जुमा र समय सीमा: (१) गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालयले ऐनको दफा ५ उपदफा (५) बमोजिम मध्यकालीन खर्च संरचनाको खाका तयार गर्दा आर्थिक अनुशासन, कार्यान्वयन

नेपाल सरकार
राजस्व र व्ययको अनुमान
राजस्व र व्ययको अनुमान
राजस्व र व्ययको अनुमान

रत्नज
राजस्व र व्ययको अनुमान

क्षमता, विनियोजन कुशलता र समष्टिगत आर्थिक स्थािरत्व बनायाम हुने गरी चैत्र महान्तसिमित्र तयार गर्नु पर्नेछ ।

(२) प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतले उपनियम (१) बमोजिमको मध्यकालीन खर्च संरचनाको खाकाको आधारमा मध्यकालीन खर्च संरचना तयार गरी कार्यपालिकाको बैठकमा पेश गर्नु पर्नेछ ।

(३) यस नियम बमोजिम तयार गरिएको मध्यकालीन खर्च संरचना सम्बन्धी विवरण कार्यपालिका बैठकबाट निर्णय भएपछि विषयगत, शाखा/इकाई र थुला कार्यालयमा पठाउनु पर्नेछ ।

१०. बजेट तर्जुमा प्रक्रिया: (१) ऐनको दफा ५ तथा बजेट तर्जुमा विवरण बमोजिम र आबधिक योजना मध्यकालीन खर्च संरचना बमोजिम वार्षिक बजेट तथा कार्यक्रम तयार गर्नुपर्नेछ ।

(२) उप दफा (१) बमोजिम बजेट तथा कार्यक्रम तयार गर्ने जिम्मेवारी राजस्व परामर्श समिति, बजेट तथा कार्यक्रम समिति, खोत अनुमान समितिको पनि हुनेछ र अन्तिम उत्तरदायित्व कार्यपालिकाको हुनेछ ।

११. गाउँसभाले वार्षिक नीति, कार्यक्रम तथा बजेटलाई अन्तिम रूप दिने: (१) वार्षिक, नीति, कार्यक्रम तथा बजेट कार्यपालिकाबाट स्वीकृत भएपछि गाउँसभामा प्रस्तुत गर्नुपर्नेछ ।

(२) आषाढ १० गतेपिच सभामा नीति तथा कार्यक्रम प्रस्तुत गरी छलफल र पारित गर्नुपर्नेछ ।

(३) उपदफा (२) बमोजिम नीति तथा कार्यक्रम पारित भएपछि आषाढ १० गते बजेट सभामा पेश गर्नु पर्नेछ ।

१२. खर्चको मापदण्ड: (१) ऐनको दफा ६ बमोजिम बजेट निकासी गर्दा त्यस्तो बजेट खर्च गर्ने मापदण्ड (नर्सी) समेत बनाउनु पर्नेछ ।

(२) उप दफा (१) बमोजिम बनेको मापदण्डको पालना गर्न गराउनु जिम्मेवार व्यक्तिको कर्तव्य हुनेछ ।

गाउँ कार्यपालिका कार्यालय
पौवादरी गाउँपालिका
रौतहारा, पौवादरी
चौम

हस्ताक्षर
२०७३

१३. आयोजनाको विवरण पठाउनुपर्ने: वडा कार्यालय र विपयगत शाखा/उप शाखाले मध्यकालीन स्वरूप संरचना बमोजिम ३ वर्षसम्मगा कार्यन्वयन गरिने कार्ययोजना तथा कार्यक्रमको विवरण वैशाख महिनाभित्रमा गाउँपालिकामा पठाउनुपर्ने छ ।

१४. गाउँपालिका आयोजना बैकमा प्रविष्ट गर्ने: (१) नियम १३ बमोजिम आयोजनाको विवरण प्राप्त भएपछि गाउँपालिकाले वडागत तथा क्षेत्रगत रूपमा आयोजनाको वर्गीकरण, प्राथमिकीकरण वा पुनः प्राथमिकीकरण गरी प्राथमिकता निर्धारण गर्नेछ ।

(२) उपनिर्णय (१) बमोजिम गाउँपालिका आयोजना बैकमा समावेश गर्ने प्रयोजनको लागि गाउँपालिकाले उपयुक्त विद्युतीय प्रणाली (अनलाइन सिस्टम)को व्यवस्था गर्न सक्नेछ ।

(३) गाउँपालिकाले गाउँपालिकाको आयोजना बैकमा सम्बन्धी मापदण्ड बमोजिम आयोजनाको प्राथमिकीकरण वा पुनः प्राथमिकीकरण गरी वडागत, विपय, क्षेत्रगत प्राथमिकता सूचीको आधारमा गाउँपालिकाको आयोजना बैकमा आयोजना प्रविष्ट गर्नेछ ।

(४) गाउँपालिकाले कार्यान्वयन गरिने आयोजनाको पहिचान, वर्गीकरण, मूल्याङ्कन, छनौट तथा प्राथमिकीकरण र पुनः प्राथमिकीकरण सम्बन्धमा आवश्यक आधार-तथा मापदण्ड तयार गर्नेछ ।

१५. समिति वा उपसमिति गठन गर्न सक्ने: (१) नियम १४ बमोजिम आयोजना वर्गीकरण, प्राथमिकीकरण वा पुनः प्राथमिकीकरणको सिफारिस गर्नुअघि कार्यपालिकाले आयोजना वर्गीकरणको आधार तथा मापदण्ड तर्जुमा, आयोजना मूल्याङ्कन, छनौट तथा प्राथमिकीकरण र गाउँपालिका आयोजना बैक सम्बन्धी कार्य गर्न गाउँपालिका अध्यक्षको संयोजकत्वमा आवश्यकता अनुसार समिति वा कुनै सदस्यको संयोजकत्वमा उपसमिति गठन गर्न सक्नेछ ।

(२) उपनियम (१) बमोजिम समिति वा उपसमिति गठन गर्दा त्यस्तो समिति वा उपसमितिलाई आयोजनासँग सम्बन्धित प्रदेशको पदाधिकारी र विपय विज्ञ समेतलाई आमन्त्रित गर्न सकिनेछ ।

गाउँपालिका कार्यालय
गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय
रत्न, प्रकाशपुर
धनगढी प्रदेश, नेपाल

सचिव
गाउँपालिका
रत्न, प्रकाशपुर
धनगढी प्रदेश, नेपाल

(३) उपनियम (१) बमोजिम समिति वा उपसमितिको काम, कर्तव्य तथा कार्यविधि संग्रह समिति वा उपसमिति गठन गर्दाको बखत तोकिदिए बमोजिम हुनेछ ।

परिच्छेद-४

बजेट, निकास, खर्च र नियन्त्रण

१६. बजेट अख्तियारी तथा कार्यान्वयन (१) बजेट रवीकृत भएपछि ऐनको दफा ६ अनुसार अध्यक्षले सात दिन भित्र प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतलाई खर्च गर्ने अख्तियारी दिनु पर्दछ ।

(२) प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतले अध्यक्षबाट अख्तियारी पाएको सात दिन भित्र सबै शाखा/उप शाखालाई अख्तियारी दिएर वार्षिक कार्यक्रम कार्यान्वयन, कार्ययोजना, खरिद योजना, खरिद गुरयोजना बनाई पेश गर्न लगाउनु पर्दछ ।

(३) उपदफा (२) बमोजिम तयार भएको वार्षिक कार्यक्रम कार्यान्वयन कार्ययोजना अनुसार बजेट कार्यान्वयन गर्नुपर्नेछ ।

१७. आर्थिक वर्ष शुरु हुनु अघि भुक्तानी निकास बन्द गर्नु पर्ने: (१) कार्यालयले फ्रिज नहुने भनी तोकिएको शीर्षकको रकम बाहेक भुक्तानी दिनु पर्ने अन्य रकम नयाँ आर्थिक वर्ष शुरु हुनुभन्दा १ दिन अगावै भुक्तानी दिई निकास र खर्चको लेखा अद्यावधिक गरी भुक्तानी निकास बन्द गर्नु पर्नेछ ।

(२) कार्यालयले आर्थिक वर्ष समाप्त भएपछि तीन दिनभित्र भुक्तानी हुन बाँकी चेकको विवरण सम्बन्धित कोष तथा लेखा नियन्त्रक कार्यालयमा पठाउनु पर्नेछ ।

(३) कार्यालयले बैकमा खता खोल्ने र बन्द गर्ने सम्बन्धमा कोष तथा लेखा नियन्त्रक कार्यालयले दिएको सुझाव कार्यान्वयन गर्नु पर्नेछ ।

१८. रकमान्तर तथा सोतान्तर सम्बन्धी व्यवस्था: (१) ऐनको दफा ९ बमोजिम वार्षिक कार्यक्रममा बाधा नपर्ने गरी रकमान्तर गर्नु पर्दछ ।

तर पढिलो त्रैमासिक अवधि समाप्त नभएसम्म र बजेट विनियोजन नभएको खर्च शीर्षकमा रकमान्तर गर्न पाइने छैन ।

सुदूरपश्चिम प्रदेश सरकार
प्रमुख कार्यालय
राजधानी, काठमाडौं
सुदूरपश्चिम प्रदेश सरकार
सुदूरपश्चिम प्रदेश सरकार

सुदूरपश्चिम प्रदेश सरकार
सुदूरपश्चिम प्रदेश सरकार

(२) उपनियम (१) बमोजिम रकमान्तर गरेको जानकारी सम्बन्धित शाखा/उप शाखा र अधिक प्रशासन शाखामा दिनु पर्नेछ ।

(३) ऐनको दफा ९ बमोजिम रकमान्तर गर्न पाउने सीमानन्दा चढी रकम रकमान्तर गर्नुपर्ने भएमा कार्यपालिकाले रकमान्तरको कारण सहित निर्णय गरी सभामा पठाउनु पर्नेछ । सभाबाट पारित भएमा रकमान्तर हुनेछ ।

१९. कार्यक्रम संशोधन गर्न सकिने: (१) स्वीकृत बजेट तथा कार्यक्रम अन्तर्गतको कुनै कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्न नसकिने भएमा वा स्वीकृत कार्यक्रमभित्रको धन्य कुनै क्रियाकलापमा खर्च गर्नु पर्ने अवस्था भएमा सम्बन्धित शाखा/उप शाखाले तथा वडा कार्यालयले त्यस्तो कार्यक्रम सम्पन्न गर्न नसक्नुको कारण तथा नयाँ कार्यक्रम सञ्चालन गर्नु पर्ने आधार उल्लेख गरी कार्यक्रम संशोधन गर्नको लागि लेखा उत्तरदायी अधिकृतसमक्ष लेखी पठाउनु पर्नेछ । त्यसरी लेखी पठाउँदा आवधिक योजना तथा कार्यक्रमको उद्देश्य, लक्ष्य र स्वीकृत बजेट अनुकूल हुने गरी पठाउनु पर्नेछ ।

(२) उपनियम (१) बमोजिम लेखी आएमा लेखा उत्तरदायी अधिकृतले विनियोजन ऐनको परिधिभित्र रही आवश्यकता तथा औचित्य समेतको आधारमा कार्यक्रम संशोधन गर्न वा कार्यपालिकाको बैठकमा पेश गर्न सक्नेछ । लेखा उत्तरदायी अधिकृतले वा कार्यपालिका बैठकले स्वीकृत गरेमा कार्यक्रम संशोधन हुनेछ ।

२०. प्रगति विवरण पेश गर्ने: (१) बजेट तथा कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्ने प्रत्येक शाखा, उप शाखा तथा वडा कार्यालयले तोकिए बमोजिमको ढाँचामा त्रैमासिक प्रगति विवरण तयार गरी प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतसमक्ष पेश गर्नु पर्नेछ ।

(२) प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतले आवश्यकता अनुसार मासिक प्रगति विवरण पनि माग गर्न सक्नेछ ।

२१. बजेट तथा कार्यक्रम कार्यान्वयन प्रगति समीक्षा गर्ने: (१) नियम २० बमोजिम प्रगति विवरण प्राप्त भएपछि शाखा, उप शाखागत तथा वडा कार्यालयले त्यसको भौतिक र वित्तीय पक्षको कार्यालयगत समीक्षा गर्नु पर्नेछ ।

मन्त्रालय
गर्दै कार्यपालिकाको कार्यालय
रजैया, प्रकाशपुर
बागमती प्रदेश, नमस्ते

हस्ताक्षर
हस्ताक्षर

(२) उपनिर्देश (१) बमोजिम सर्माछा गर्दा प्रगति कम भएको देखिएमा सोको कारण पहिचान गरी सुधारको लागि चाल्नु पर्ने कदम समेत उल्लेख गर्नुपर्नेछ ।

(३) प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतले वजेट तथा कार्यक्रम अनुसार प्रगति भए वा नभएको मूल्याङ्कन गरी बाधा अड्काउ परेको भए सो फुकाई दिने र निर्देशन दिनु पर्ने भए सो समेत दिनु पर्नेछ ।

(४) नियम २० बमोजिम प्रगति विवरण तयार नगर्ने तथा प्रगति कम गर्ने शाखा, उप शाखा तथा वडा कार्यालय प्रशासकीय प्रमुखलाई लेखा उत्तरदायी अधिकृतले कारवाही गर्न सक्नेछ ।

२२. अधिकारप्राप्त अधिकारीले बहेक अरुले वजेट खर्च गर्न नहुने: (१) अधिकारप्राप्त अधिकारीले बहेक अरु कसैले पनि वजेट खर्च गर्ने आदेश दिन वा खर्च स्वीकृत गर्नु हुँदैन ।

(२) अधिकार प्राप्त अधिकारीले देहायका कुराको यकिन गरी वजेट खर्च गर्न वा खर्च गर्ने निकास दिनु पर्नेछ:-

(क) स्वीकृत वार्षिक वजेट तथा कार्यक्रम र सम्बन्धित खर्च शीर्षकमा परेको र खर्च गर्न बाँकी रहेको,

(ख) आयोजनाको सम्वन्धमा भए सो आयोजना स्वीकृत भएको ।

तर सम्झौता प्रभावकारी भई नसकेको भए तार्पनि त्यस्तो सम्झौता अनुसार पूर्वगामी खर्च वैदेशिक स्रोतबाट व्यहोर्ने भएमा खर्च गर्ने आदेश दिन वा स्वीकृत गर्न सकिनेछ ।

२३. सरकारी रकम खर्च गर्ने कार्यविधि: (१) अधिकारप्राप्त अधिकारीले सरकारी रकम खर्च गर्दा वजेट तथा कार्यक्रमको सीमाभित्र रही खर्च गर्नु पर्नेछ ।

(२) कार्यालयले चालु आर्थिक वर्षको विनियोजित वजेटले नखान्ने र वढी खर्च हुने गरी दायित्व सिर्जना गर्नु हुँदैन ।

(३) कार्यालयले सरकारी रकम खर्च गर्दा अधिकारप्राप्त अधिकारीबाट स्वीकृति गराई खर्च गर्नु पर्नेछ ।

सुदूरपश्चिम प्रदेश सरकार
सुदूरपश्चिम प्रदेश सरकार
सुदूरपश्चिम प्रदेश सरकार
सुदूरपश्चिम प्रदेश सरकार
सुदूरपश्चिम प्रदेश सरकार

सुदूरपश्चिम प्रदेश सरकार
सुदूरपश्चिम प्रदेश सरकार
सुदूरपश्चिम प्रदेश सरकार
सुदूरपश्चिम प्रदेश सरकार
सुदूरपश्चिम प्रदेश सरकार

(४) स्वीकृत बजेटभित्र परेको तर कुनै कारणवश अधिकारप्राप्त अधिकारीको स्वीकृति बिना कुनै रकम खर्च गरेकोमा अधिकारप्राप्त अधिकारीले त्यसरी खर्च गरेको कारण मनासिव देखेमा कारण जनाई त्यस्तो खर्च समर्थन गरिदिन सक्नेछ ।

(५) यस नियमावली बमोजिम सरकारी रकम खर्च गर्दा त्यस्तो खर्च पुष्टि गर्ने विल, भरपाई, प्रमाण र कोगजात संलग्न हुनु पर्नेछ । विल, भरपाई, प्रमाण र कागजात संलग्न गर्न नसकिने काममा भएको फुटकर खर्चको हकमा खर्च गर्ने अधिकारीले प्रमाणित गरी अधिकारप्राप्त अधिकारीद्वारा स्वीकृत गराई राख्नु पर्नेछ ।

स्पष्टीकरण: यस उपनियमको प्रयोजनको लागि "फुटकर खर्च" भन्नाले एक पटकमा दुई हजार रुपैयाँसम्म र सोभन्दा कमको यातायात खर्च, ढुवानी खर्च र यस्तै विल, भरपाई पेश हुन नसक्ने साना काममा भएको फुटकर खर्च सम्झनु पर्छ ।

(६) गाउँपालिकाबाट कुनै तालिम, सेमिनार, गोष्ठी, कार्यशाला जस्ता कार्यक्रमको लागि रकम खर्च गर्दा त्यस्तो कार्यक्रमको लागत अनुमान अधिकारप्राप्त अधिकारीबाट स्वीकृत भएको हुनु पर्नेछ ।

(७) उपनियम (६) बमोजिम स्वीकृत कार्यक्रम अनुसार सञ्चालित तालिम, सेमिनार, गोष्ठी, कार्यशाला जस्ता कार्यक्रम सम्पन्न भइसकेपछि त्यस्तो कार्यमा भएको खर्च, खरिद गरिएको मालसामानको विवरण तथा विल, भरपाईसहित कार्यक्रममा उपस्थित तथा कार्यक्रमबाट लाभान्वित व्यक्तिको सङ्ख्या र उपस्थिति समेत समावेश गरी प्रतिवेदन तयार गरी अधिकारप्राप्त अधिकारीबाट स्वीकृत गराउनु पर्नेछ ।

(८) जिम्मेवार व्यक्तिले सरकारी रकमको खर्च लेख्नु अघि त्यस्तो रकम खर्च गर्ने वा भुक्तानी दिन आवश्यक विल, भरपाई र कागजात संलग्न भए वा नभएको तथा संलग्न कागजात अनुसार भुक्तानी दिन रीत पुगे वा नपुगेको जाँच गर्नु पर्नेछ ।

भक्तपुरी गाउँपालिका
गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय
रेवेन्यू, पकवानपुर
आगमती प्रदेश, कैलाली

क. ग. ग. ग.
र. ग. ग. ग.
ग. ग. ग. ग.

(१) रकम खर्च गर्दा वा कुनै आर्थिक कारोबार गर्दा प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतले सरकारी रकमको हिनगिना, हानि नोक्सानी वा लापरवाही हुन नपाउने गरी सरकारी सम्पत्ती, नगद, जिन्सी सुरक्षित राख्न उचित प्रबन्ध सिर्ज्याउनु पर्नेछ ।

(१०) प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतले कुनै बजेट उपशीर्षकमा विनियोजित रकम अपर्याप्त छ र सो रकम खर्च नगरेमा सरकारी हानि नोक्सानी हुने वा सरकारी काममा बाधा पर्ने देखेमा सोको स्पष्ट कारण खुलाई सोही उपशीर्षकको अर्को खर्च उपशीर्षकको मौज्जात रकमबाट खर्च गर्न सक्नेछ । त्यसरी खर्च भएको रकम नियम २५ बमोजिम नियमित गराउने दायित्व खर्च गर्ने अधिकारीको हुनेछ ।

(११) उपनियम (२) मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि उपनियम (१२) मा उल्लिखित खर्च शीर्षकमा चर्खु वर्षको बजेटले नखागेको खर्च व्यहोर्नु पर्ने उचित आधार र पर्याप्त कारण भएमा सम्बन्धित कार्यालयले संलग्न विल, भरगार्ड बमोजिमको रकम आगामी वर्षमा भुक्तानी दिने गरी महालेखा परीक्षकबाट स्वीकृत ढाँचामा भुक्तानी दिन बाँकीको विवरण तयार गरी कार्यालयबाट प्रमाणित गराई राख्नु पर्नेछ ।

(१२) उपनियम (११) बमोजिम दायित्व सिर्जना भई भुक्तानी दिन बाँकीको विवरणमा समावेश भएको खर्च रकममध्ये देहायको खर्चको भुक्तानी दिन बाँकी रहेमा चालू आर्थिक वर्षको सम्बन्धित बजेट रकमबाट भुक्तानी दिन पुराने देखिएमा कार्यालयले भुक्तानी दिन सक्नेछ:-

- (क) तालव (स्वीकृत दरबन्दीको),
- (ख) महङ्गी भत्ता र स्थानीय भत्ता,
- (ग) सरवा भ्रमण खर्च,
- (घ) घर भाडा,
- (ङ) पोशाक, खाद्यान्न, औषधि उपचार, विरामी र बन्दीको सिधा,
- (च) सेवा निवृत्त सुविधा,

भक्तपुर महानगरपालिका
गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय
रत्नपथ, भक्तपुर
भक्तपुर महानगरपालिका

रत्नपथ
भक्तपुर

(छ) स्वीकृत वार्षिक कार्यक्रममा समावेश भएको कुनै व्यक्ति, फर्म, उपभोक्ता समिति, संस्था वा कम्पनीसँगको भएको सम्झौता बमोजिमको रकम ।

२४. रकम खर्च गर्दा सुनिश्चित हुनुपर्ने विषय: अधिकारप्राप्त अधिकारीले रकम खर्च गर्दा देहायका विषयमा सुनिश्चित भएको एकिन गरी खर्च गर्नु पर्नेछ:-

- (क) विनियोजन ऐन बमोजिम सेवा तथा कार्यमा खर्च गर्न विभिन्न शीर्षकमा स्वीकृत भएको रकम सो सेवा तथा कार्यको निमित्त स्वीकृत सीमाभित्र रहेको,
 - (ख) आर्थिक कारोबार प्रचलित कानून बमोजिम भएको र खर्चको लागि आवश्यक प्रमाण पुगेको,
 - (ग) स्वीकृत लेखामान पालना गरिएको, स्वीकृत ढाँचा अनुरूप लेखा राखिएको र प्रतिवेदन पेश भएको,
 - (घ) नगदी वा जिन्सी तथा अन्य सरकारी सम्पत्तिको हानि नोक्सानी र दुरुपयोग हुन नपाउने गरी आन्तरिक नियन्त्रण प्रणालीको अनुसरण गरिएको,
 - (ङ) ऋण, जमानत तथा निश्रेप प्राप्त भए वा नभएको,
 - (च) कुनै काम अनावश्यक रूपमा दोहोरो हुने गरी विभिन्न कर्मचारी वा शाखा, इकाई वडा कार्यालय वा अन्य निकायबाट नगरिएको,
 - (छ) उपलब्ध, स्रोत, साधन तथा सम्पत्तिको समुचित उपयोग भएको र सम्पत्ति हानी नोक्सानी नहुने गरी सम्भार तथा संरक्षणको उचित व्यवस्था गरेको,
 - (ज) कार्यक्रम अनुसार निर्धारित सामग्रीभित्र प्राप्ति भएको, कामको गुणस्तर र परिमाण समेत सन्तोषजनक भएको,
 - (झ) स्वीकृत लागत र खर्चको सीमाभित्र रही कार्यक्रम सञ्चालन गरिएको ।
२५. खर्च गरेको रकम नियमित हुन सक्ने: (१) प्रचलित कानून बमोजिम खर्च गर्ने, गराउने गरी बजेट विनियोजन नभएको वा बजेट शीर्षकमा रकम भए पनि अपर्याप्त भएको खर्च रकम वा नियम २३ को उपनियम (१०) बमोजिम भएको खर्च रकम प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतको सिफारिसमा कार्यपालिकाले रकमानन्तर वा स्रोतान्तर गरी वा थप विनियोजन गरी नियमित गरिदिन सक्नेछ ।

(२) कार्यालय प्रमुखते नियम २३ को उपनियम (१०) बमोजिम खर्च स्वीकृत गरिमा
 थर्धिक प्रशासन शाखा प्रमुखले सोही बमोजिम खर्च जनाई त्यसरी खर्च भएको सात दिनभित्र
 कार्यालय प्रमुखबाट निर्णय गराई त्यस्तो खर्च निश्चित गर्नु पर्नेछ ।

(३) स्वीकृत बजेटबाट खर्च गर्नु पर्ने काममा खर्च गर्दा यस नियमावली बमोजिम पुर्‍याउनु पर्ने शित नपुर्‍याई विशेष परिस्थितिमा खर्च गरेको र लागतो खर्च गरेको कारणबाट गाउँपालिकालाई कुनै हानि नोक्सानी नभएको वा हुनसक्ने हानि नोक्सानी जोगिएको र थप आर्थिक व्ययभार समेत लागेको नैसर्गिक त्त्वले गर्दा उत्तरदायी अधिकतले नियमित गरिदिन सक्नेछ ।

अधिकांशं तन्मन्त्रो वर्तते हेतुना उत्तरदायी अधिकतरो नियमित गरीदिन सम्यक् ।

स्पष्टीकरणः यस उपनिग्रमको प्रयोजनको लागि विशेष परिस्थित भन्नाले तत्काल खर्च नगर्दा सरकारी हानि नोकसानी हुने, बढी दस्तुर तिर्नु पर्ने, थप आर्थिक व्ययभार व्यहोर्नु पर्ने जस्तो अवस्था सम्झनु पर्छ ।

सप्तदश पद्ये ।

(४) अधिकारप्राप्त अधिकारीले यस नियमावली वमोजिन नियमित गरेको खर्चलाई यस नियमावली वमोजिन रीत पुन्थई खर्च गरेको मानिनेछ ।

नियमावली, वमोजिम रीत पुन्यः खर्च गरेको मानिनेछ ।

परिच्छेद-५

पेशकी दिने र फस्त्यौट गर्ने कायबिधि

२६. पेशकी दिने र फर्याट्ट गर्ने: (१) यस निरमावली ब्रमोजिम कुनै ङक्ति वा संस्थाले सरकारी कामको लागि पेशकी लिनु पर्दा कुन कामको लागि के कति रकम चाहिने हो त्यसको यकीन बिबरण खुलाई निवेदन दिनु पर्नेछ ।

निवेदन दिनु पर्नेछ ।

(२) उपनिषद् (१) यज्ञेयम् प्राप्त निवेदनसाध संलग्न विवरणको आधारमा कार्यालय प्रमुखले सम्बन्धित कामको लागि आवश्यक पर्ने रकमभन्दा बढी नहुने गरी पेशकी दिनु पर्नेछ ।

(३) उपनियम (२) धर्मोन्निम पेयकी हिंदा पेयकी मारा गर्ने व्यक्ति कर्मचारी वाहेक अन्य व्यक्ति भए त्यस्तो व्यक्तिको बाबु, आमा, पति वा पत्नीको नाम धर, स्थायी तथा अस्थायी ठेगाना, सम्पर्क नम्बर, मोबाइल नम्बर, र ईमेल ठेगाना तथा संस्थाको हकमा त्यस्तो संस्था र संस्था

सम्पर्क नम्बर, मोबाइल नम्बर, र इमेल ठेगाना तथा संस्थाको हकमा त्यस्तो संस्था र संस्था

रत्नजन कालावर्ती

प्रमुखको नाम, ठेगाना, सम्पर्क नम्बर, पद्यावल नम्बर र संस्थाको ईमेल ठेगाना जस्ता आवश्यक विवरण खुलाई पेशकी दिनु पर्नेछ ।

(४) उपनियम (२) बमोजिम पेशकी लिने व्यक्ति वा संस्थाले काम सम्पन्न भएको पन्ध्र दिनभित्र आफूले सम्पन्न गरेको कामको सम्बन्धमा खर्च प्रमाणित गर्ने आवश्यक बिल, भरपाई र कागजातसहितको प्रतिवेदन कार्यालयमा पेश गर्नु पर्नेछ ।

(५) उपनियम (४) बमोजिम प्रतिवेदन प्राप्त भएपछि कार्यालयले आवश्यक जाँचबुझ गरी सात दिनभित्र त्यस्तो पेशकी फर्साउँट गरिस्कुनु पर्नेछ ।

(६) उपनियम (५) बमोजिम पेशकी फर्साउँट भएकोमा सोको जानकारी सात दिनभित्र सम्बन्धित पेशकी लिने पक्षलाई दिनु पर्नेछ र पेशकी फर्साउँट हुन नसकेमा पिन सो को कारण सहित सात दिनभित्र सम्बन्धित पेशकी लिने पक्षलाई जानकारी दिई नयाँ कागजात पेशन गर्न लगाउनु पर्दछ ।

(७) उपनियम (५) बमोजिम पेशकी फर्साउँट गर्दा पेशकीभन्दा बढी रकम खर्च हुन गएको र त्यस्तो रकम ऐन, यस नियमावली वा अन्य प्रबलित कानून बमोजिम फिर्ता भुक्तानी दिनु पर्ने देखिए तापनि स्वीकृत कार्यक्रमभित्र चालू आर्थिक वर्षको विनियोजित बजेटबाट भुक्तानी गर्न भएमा दिएको पेशकी फर्साउँट गरी त्यसरी अर्पण भएको रकम भुक्तानी दिन बाँकीको विवरणमा प्रमाणित गरी राख्नु पर्नेछ ।

२७. दैनिक तथा भ्रमण खर्च पेशकी (१) स्वीकृत भ्रमण, लादेश वा निर्णय बमोजिम सरकारी कामको सिलसिलामा नेपालभित्र वा विदेश भ्रमणमा कागजात सहितने सरकारी कर्मचारी र अन्य व्यक्तिलाई कार्यालयले भ्रमण खर्च सम्बन्धी प्रचलित कानून बमोजिम पाउने दिन तथा भ्रमण खर्च र अन्य रकम भए सो समेत हिसाब गरी पेशकी दिनु पर्नेछ ।

(२) उपनियम (१) बमोजिम पेशकी लिने कर्मचारी वा व्यक्तिले भ्रमणबाट आफ्नो कार्यालय वा स्थानमा फर्केको वा भ्रमण पूरा गरेको मितिले पन्ध्र दिनभित्र भ्रमण प्रतिवेदनसहित फाँटवारी पेश गरी पेशकी फर्साउँट गर्नु पर्नेछ ।

नेपाली नागरिकता कार्यालय,
गौरी कायास्थल, गौरी
रौत, भक्तपुर
नागरिकता प्रशासन

रक्षक कार्यालय
गौरी कायास्थल

२८. मालसामान खरिद सम्बन्धी पेशकी: (१) विक्रेताबाट सोही मालसामान खरिद गर्न नसकिने भई त्यस्तो मालसामान खरिद गर्न आफ्नो कार्यालयको कर्मचारीलाई पेशकी दिई पठाउनु पर्ने भएमा अधिकारप्राप्त अधिकारीले कारण उल्लेख गरी पेशकी दिन सक्नेछ ।

(२) उपनियम (१) बमोजिम मालसामान खरिद गर्न पेशकी रकम बुझिलिने कर्मचारीले मालसामान खरिद गरी कार्यालयमा फर्केको एककाईस दिनभित्र सो पेशकी रकम फर्साईट गर्न मालसामानसहित विन, भरपाई पेश गर्नु पर्नेछ ।

(३) यस नियम बमोजिम कर्मचारीलाई पेशकी दिँदा सामान्यतया कार्यालय प्रमुख र आर्थिक प्रशासन शाखा प्रमुखलाई दिनु हुँदैन ।

२९. व्यक्ति, फर्म, संस्था, वा कम्पनीलाई दिइने पेशकी: (१) कार्यालयले मालसामान खरिद गर्न, सेवा उपलब्ध गराउन वा निर्माण सम्बन्धी कामको लागि सरकारी बर्मचारी बाहेक कुनै व्यक्ति, फर्म, संस्था वा कम्पनीलाई पेशकी दिँदा प्रचलित कानून बमोजिम वैक जमानत लिनु पर्नेछ ।

(२) पेशकी दिनु पर्ने गरी खरिद सम्झौता गर्दा काम पूरा हुनुपर्ने भनी तोकिएको म्यादभित्र काम पूरा नभई पेशकी बाँकी रहन गएमा त्यस्तो बाँकी पेशकी रकमको म्याद नाघेको मितिदेखि वार्षिक दश प्रतिशतको दरले हुन आउने व्याज र साँवा एकमुष्ट बुझाउनु पर्ने कुरा सम्झौताको शर्तमा उल्लेख गर्नु पर्नेछ ।

(३) कार्यालयले सम्झौताको शर्त अनुसार दिइने पेशकी र भ्रमणको निमित्त दिइने पेशकी बाहेक चालू आर्थिक वर्षको अन्त्यसम्ममा फर्साईट हुन नसक्ने गरी कुनै पेशकी दिनु हुँदैन ।

तर कुनै विशेष कारण परी पेशकी नदिई नहुने भएमा कार्यालय प्रमुखले एक तह माथिको पदाधिकारीबाट स्वीकृत गराई पेशकी दिन सक्नेछ ।

(४) यस परिच्छेदका अन्यत्र जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि आर्थिक वर्षको अन्त्यसम्ममा बजेट फ्रिज हुन नदिने उद्देश्यले कसैलाई पेशकी दिन त्यस्तो रकम अन्य कोषमा जम्मा गर्नु, वा रकम हस्तान्तरण गर्नु पाइने छैन ।

Handwritten signature and stamp
रक्षक कार्यालय

तर सम्झौता बमोजिम बैंक जमानत लिई प्रचलित कानून बमोजिम पेशकी दिन यस नियमले बाधा पुऱ्याएको मानिने छैन ।

३०. पेशकी रकम असुल गरिने: (१) सरकारी रकम पेशकी लिने सरकारी कर्मचारी वा अन्य जुनसुकै व्यक्तिले यस नियमानुसीमा तोकिएको म्यादभित्र पेशकी फर्सयौटको लागि आवश्यक कागजात पेश नगरेमा त्यस्तो पेशकी रकममा म्याद नाघेको भित्तिले बाँकि दण्ड प्रतिशतको दरले व्याज समेत लगाई असुल गरिनेछ ।

(२) यस नियमावली बमोजिम कुनै कर्मचारीले लिएको पेशकी फर्सयौट गर्न निर्धारित म्यादभित्र आवश्यक कागजात नबुझाएमा कार्यालय प्रमुखले त्यस्तो कर्मचारीको तलब, भत्ता रोकका गर्न वा निजले पाउने मासिक तलब वा अन्य सुविधाबाट कटौत गरी त्यस्तो पेशकी असुल गरी फर्सयौट गर्न सकिनेछ ।

(३) उपनियम (१) र (२) बमोजिम पेशकी फर्सयौट गर्न नसकिएमा कार्यालयले पेशकी फर्सयौट गर्नो व्यक्ति, फर्म, संस्था वा कम्पनीको नाम सार्बजनिक गरी व्याजसहित सरकारी बाँकी सरह असुल गर्न सम्बन्धित निकायमा लेखी पठाउनु पर्नेछ ।

३१. फर्सयौट हुन बाँकी रकमको लेखा र बरबुझारथ: (१) सरकारी कामकाजको लागि पेशकी दिएको रकम सोही आर्थिक वर्षभित्र फर्सयौट हुन नसकेमा कार्यालय प्रमुखले त्यसरी फर्सयौट हुन बाँकी रहेको पेशकी रकम, पेशकी तिनेको नाम थर, स्थायी तथा अस्थायी ठेगाना, सम्पर्क फोन नम्बर, मोबाइल नम्बर र इमेल ठेगाना सहित कुन काम बापत पेशकी दिएको हो सो समेत खुलाई अर्को आर्थिक वर्षमा जिम्मेवारी सारी प्रमाणित गर्नु पर्नेछ ।

(२) कार्यालय प्रमुख आफू सरब, बढुवा वा अवकाश भई वा अन्य कुनै कारणले कार्यालय छोड्नु पर्ने भएमा निजले कार्यालयबाट फर्सयौट गर्न बाँकी पेशकी रकमको विवरण तयार गरी हालवालालाई बरबुझारथ गर्नु पर्नेछ ।

(३) कार्यालयले प्रचलित कानून बमोजिम दिएको पेशकीको म्याद नाघेको र म्याद ननाघेको छुट्टाछुट्टै अभिलेख राख्नु पर्नेछ ।

प्रचारी कार्यालय
आई कार्यालयको कार्यालय
रत्न, नवलपरासी
प्रदेश, नेपाल

रत्न, नवलपरासी
प्रदेश, नेपाल

(४) लेखापरीक्षण गर्दा फर्स्यौट हुन बाँकी पेशकी रकमलाई आन्तरिक लेखापरीक्षणको प्रतिवेदनमा समावेश गर्नु पर्नेछ ।

तर नियमानुसार म्याद ननाघेको पेशकी रकमलाई बेरुनु मानिने छैन ।

३२. पेशकीको विवरण तयार गर्ने: (१) यस नियमावली बमोजिम पेशकी फर्स्यौट भए वा नभएको जानकारी दिन र पेशकी फर्स्यौट समयमा गराउन पेशकीको विवरण तयार गरी आर्थिक प्रशासन शाखा प्रमुखले महिना समाप्त भएको तीन दिनभित्र कार्यालय प्रमुख नमध पेश गर्नु पर्नेछ । त्यस्तो सूची प्राप्त भएपछि कार्यालय प्रमुखले सोको समीक्षा गरी फर्स्यौट सम्बन्धी कार्य गर्नु गराउनु पर्नेछ ।

३३. पेशकीको म्याद थप गर्न सक्ने: कसैले यस परिच्छेदमा तोकिएको म्यादभित्र पेशकी फर्स्यौट गर्न नसक्ने मनासिव कारण खुलाई निवेदन दिएमा कार्यालय प्रमुखले गठीमा पन्ध्र दिनसम्मको म्याद थप गरीदिन सक्नेछ ।

३४. धरौटी बापतको पेशकी फरफारक गर्नु पर्ने: (१) यो नियमावली प्रारम्भ हुँदाका वखत कार्यालयले टेलिफोन, धारा, विद्युत र यसनै सुविधा उपयोग गरे बापत त्यस्तो सुविधा उपलब्ध गराउने कुनै निकायमा राखेको धरौटी रकम तिर्नु पर्ने रकमबाट नियमित रूपमा कट्टा गरी हिसाव मिलान गरी फरफारक गर्नु पर्नेछ ।

परिच्छेद-६

कारोबारको लेखा

३५. कारोबारको लेखा: (१) ऐनको दफा ११ बमोजिम कार्यालयले लेखा राख्दा सो लेखा प्रमाणित गर्ने विल, भरपाई तथा अन्य कागजात सिलसिलाबद्ध रूपमा राख्नु पर्नेछ ।

(२) भुक्तानी वा पेशकी फर्स्यौटको लागि पेशा हुने प्रत्येक विल, भरपाई र सोसाय संलग्न अन्य कागजातमा खर्च गर्ने व्यक्तिले तयार गरी महारोखा परीक्षकबाट स्वीकृत ढाँचामा पेश गर्नु पर्नेछ । त्यसरी पेशा हुन आएको विल, भरपाई तथा अन्य कागजातलाई खर्च स्वीकृत गर्ने अधिकारीले रकम भुक्तानी दिनु वा फर्स्यौट गर्नु अघि प्रमाणित गर्नु पर्नेछ ।

भुक्तानी कार्यालय
गर्ने कार्यालयको कार्यालय
रबीप, पञ्चगङ्गा
धनगढी, पञ्चगङ्गा

रुपयमा कागजातको
अवकाश

३६.

राजस्व दाखिला र राजस्वको लेखः (१) राजस्व उठाउने भएछ, इकाई वा बडा कार्यालय तथा गाउँ कार्यापालिकाको कार्यालयले करदाता वा सेवाप्राप्तिबाट प्राप्त गरेको राजस्व वा प्रचलित कानून बमोजिम जम्मा गर्नु पर्नेछ भने गाउँपालिकाको नाममा जम्मा गर्नु पर्ने राजस्व रकम गाउँपालिकाको नाममा खोलिएका राजस्व खातामा जम्मा गर्नु पर्नेछ ।

तर प्रचलित कानून बमोजिम प्रदेश र स्थानीय तहमा बाँडफाँट हुने राजस्व रकम विभाज्य कोषमा दाखिला गर्नु पर्नेछ ।

(२) यस नियममा अन्यत्र जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि कार्यालयले पाँच हजार रुपैयाँसम्मको राजस्व करदाता वा सेवाप्राप्तिबाट नगर्ने बुझिलिन सक्नेछ । त्यसरी बुझिलिएको राजस्व उपनियम (१) बमोजिमको खातामा दैनिक रूपमा जम्मा गरी बैक दाखिला विवरणमा प्रविष्ट गर्नु पर्नेछ ।

(३) कार्यालयले करदाता वा सेवाप्राप्तिबाट चेक वा ड्राफ्टको रूपमा प्राप्त भएको राजस्व सम्वन्धित बैकबाट राजस्व खानामा जम्मा भएको भौचर प्राप्त भएपछि मात्र आम्दानी जनाउनु पर्नेछ ।

(४) कार्यालयमा नगद वा बैक भौचरको रूपमा प्राप्त भएको जुनसुकै राजस्व रकमको अनिवार्य रूपमा आम्दानी रसिद कट्टी सम्वन्धित खातामा आम्दानी जनाउनु पर्नेछ ।

(५) बेरजु कायम भएको रकम असुल भएमा त्यस्तो रकम बेरजु कायम भएको कार्यालयको नाममा उपनियम (१) बमोजिमको खातामा जम्मा गर्नु पर्नेछ ।

३७. राजस्व लेखा अद्यावधिक गर्नेः कार्यालयले नियम ३६ बमोजिम राजस्वको आम्दानी जनाउँदा जुनसुकै माध्यमबाट राजस्व प्राप्त गरेको भए तापनि त्यस्तो राजस्व स्वीकृत राजस्व वर्गीकरण र व्याख्या बमोजिम लगती राजस्व तथा हसवली राजस्व आम्दानी गरी गोप्यवारा भौचर तयार गरी दोहोरो लेखा प्रणालीको सिद्धान्त अनुसार राजस्व लेखा अद्यावधिक गर्नु पर्नेछ ।

गोप्यवारा भौचर तयार गरी दोहोरो लेखा प्रणालीको सिद्धान्त अनुसार राजस्व लेखा अद्यावधिक गर्नु पर्नेछ ।

राजस्व कोषाखतरी
व्याख्या

३८. राजस्व असुलीको समीक्षा गर्नु पर्ने: (१) प्रचलित कानूनमोजिम भएको राजस्व सङ्कलनको प्रगति समीक्षा चौमासिक अवधि सम्पन्न भएको एक महिनाभित्र गर्नु पर्नेछ ।

(२) यस्तो समीक्षाको प्रतिवेदन वार्षिकालिकाको बैठकमा पेश गर्नु पर्नेछ ।

३९. कार्यालय प्रमुखले निरीक्षण गर्नु पर्ने: कार्यालय प्रमुखले राजस्व उठ्न छुट भए वा नभएको र राजस्व लेखा तथा दाखिलाको निरीक्षण गरी राजस्व हिनामिना भए वा नभएको र नियम ३७ बमोजिम लगती राजस्व तथा हसबली राजस्वको लेखा रहे वा नरहेको निरीक्षण गरी सोको अभिलेख अद्यावधिक गर्न लगाउनु पर्नेछ ।

परिच्छेद-७

धरौटी सम्वन्धी व्यवस्था

४०. धरौटी रकम जम्मा गर्ने: (१) कार्यालयले देहायको कुनै कामको लागि धरौटीको रूपमा रकम जम्मा गर्न लगाउन सक्नेछ:

(क) गाउँपालिकालाई बुझाउनु पर्ने राजस्व अग्रिम रूपमा बुझाउन,
(ख) गाउँपालिकालाई बुझाउनु पर्ने राजस्व कति बुझाउनु पर्ने भन्ने निर्णय नहुँदै त्यस्तो राजस्व रकम अग्रिम रूपमा बुझाउन,

(ग) गाउँपालिकाले प्रचलित कानून बमोजिम धरौटी राख्नु पर्ने भनी तोकेकोमा त्यस्तो धरौटी रकम दाखिल गर्न ।

(२) उपनियम (१) मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि प्रचलित कानूनमा धरौटी सम्वन्धमा छुट्टै व्यवस्था भएको रहेछ भने सोही बमोजिम हुनेछ ।

४१. धरौटी खाता: (१) नियम ४० बमोजिम कार्यालयले नाममा प्राप्त हुने धरौटी रकम गाउँ कार्यापालिकाको कार्यालयको नाममा रहेको धरौटी खातामा जम्मा गर्नु पर्नेछ ।

(२) उपनियम (१) बमोजिमको धरौटी खातामा रकम जम्मा गर्दा सम्वन्धित व्यक्ति वा संस्थाले बैकले तोके बमोजिम भौचर भरी बैक दाखिला गर्नु पर्नेछ ।

सुदूर पश्चिमी गाउँपालिका
राज्य, नवलपरासी
नगरपालिका प्रवेश, नेपाल

सुदूर पश्चिमी
राज्य नगरपालिका

(३) विद्युतीय माध्यमबाट धरौटी रकम जम्मा गर्दा कार्यालयले तोकिएको वमोजिम सबै विवरण खुलाई जम्मा गर्नु पर्नेछ ।

(४) उपनियम (२) र (३) वमोजिम जम्मा भएको धरौटी रकमको सम्बन्धित कार्यालयले आम्दानी रसिद काटी आम्दानी जनाउनु पर्नेछ ।

४२. धरौटी रकमको लेखा: (१) कार्यालयले आफ्नो नामबाट एकल कोष धरौटी खातामा जम्मा गरेको धरौटी रकमको गोश्वारु धरौटी खाता र व्यक्तिगत धरौटी खाता अद्यावधिक गरी राख्नु पर्नेछ ।

(२) कार्यालयले धरौटीको लेखा अद्यावधिक राखी उक्त आर्थिक वर्षमा बाँकी रहेको धरौटी अर्को आर्थिक वर्षको लागि जिम्मेवारी सार्नु पर्नेछ । त्यसरी जिम्मेवारी सार्दा प्रत्येक वर्ष धरौटी रकमको छुट्टै बैंक नगद्री किताब समेत राखी कुन काम बापत धरौटी जम्मा हुन आएको हो सो व्यहोरा समेत खुलाई सार्नु पर्नेछ ।

(३) बोलपत्र जमानत, कार्यसम्पदन जमानत, पेशकी जमानत र अन्य जमानत बापतको धरौटीको लेखा महालेखा नियन्त्रकको कार्यालयले तोकिएको वमोजिमको ढाँचामा राख्नु पर्नेछ ।

४३. धरौटी जफत गर्ने: (१) नियम ४० वमोजिम कुनै प्रयोजनको लागि राखिएको धरौटी त्यस्तो काम पूरा नगरेको कारणले प्रचलित कानून वा करारको शर्तनाम वमोजिम जफत गर्नु पर्ने भएमा कार्यालय प्रमुखले निर्णय गरी त्यस्तो धरौटी वा जमानतको रकम जफत गर्नु पर्नेछ ।

(२) नियम ४० वमोजिम धरौटी रकम फिर्ता पाउने व्यक्तिबाट कुनै सरकारी बाँकी रकम असुल गर्नु पर्ने भएमा त्यस्तो रकम निजले फिर्ता पाउने धरौटी रकमबाट कट्टा गरी असुल गरी सोको जानकारी सम्बन्धित व्यक्तिलाई दिनु पर्नेछ ।

४४. धरौटी रकम फिर्ता: (१) कार्यालयमा जम्मा गरेको धरौटी नियम ४३ वमोजिम जफत वा कट्टा नहुने वा नियम ४५ वमोजिम राजस्व दाखिला नहुने भएमा त्यस्तो धरौटी रकम सम्बन्धित व्यक्तिले फिर्ता पाउनेछ ।

(२) उपनियम (१) वमोजिम धरौटी रकम फिर्ता दिनको लागि प्रचलित कानूनमा अवधि तोकिएकोमा सही अवधिभित्र र अवधि नतोकिएकोमा त्रिन कामको लागि धरौटी राखिएको हो सो

शुभ नगरपालिका
आन्तरिक मामिला तथा कानून
कार्यालय
चौम, कैलाली
सुदूरपश्चिम प्रदेश, नेपाल

सुदूरपश्चिम प्रदेश
कैलाली जिल्ला
चौम नगरपालिका

काम समाप्त भएको मितिले एक वर्षभित्र धरौटी रकम जम्मा गरेको प्रमाणसहित सम्बन्धित व्यक्तिले धरौटी जम्मा गरेको कार्यालयमा निवेदन दिनु पर्नेछ ।

(३) उपनियम (५) बमोजिम प्राप्त निवेदन जाँचबुझ गर्दा कार्यालयको अभिलेख र निवेदनको व्यवहारा रूजु भएमा कार्यालयले त्यस्तो धरौटी रकम सम्बन्धित व्यक्तिलाई फिर्ता दिनु पर्नेछ ।

४५. धरौटी रकम राजस्वमा दाखिला गर्नु पर्ने: (१) जुन प्रयोजनको लागि धरौटी राखिएको हो सो काम पूरा भई प्रचलित कानून बमोजिम वा करारको शर्तनामा बमोजिम धरौटी रकम राजस्व खातामा म्याद दाखिला गर्नु पर्ने भएमा जिम्मेवार व्यक्तिले प्रचलित कानून वा करारको शर्तनामामा म्याद तोकिएकोमा सोही म्यादभित्र र म्याद नतोकिएको भएमा तीस दिनभित्र निर्णय गरी दाखिला गर्नु पर्नेछ ।

४६. धरौटी रकम राजस्वमा आम्दानी बाँड्ने: देहायको कुनै अवस्थामा कार्यालयले धरौटी रकम राजस्व खातामा आम्दानी बाँड्नु पर्नेछ:-

- (क) नियम ४३ बमोजिम धरौटी रकम जफत वा कट्टा भएको,
 - (ख) नियम ४४ मा उल्लिखित अवधिभित्र धरौटी रकम फिर्ता लिने नआएको,
 - (ग) बैंक खातामा रकम जम्मा भएको तर कार्यालयको धरौटी खातामा लेखाङ्कन नभएको,
 - (घ) कसले के वापत धरौटी राखेको हो भन्ने कुरा स्पष्ट नभई बैंकको खातामा रहेको ।
४७. धरौटी रकम अन्य कामको निमित्त खर्च गर्न नहुने: (१) धरौटी वापत प्राप्त भएको रकम प्रचलित कानूनमा उल्लेख गरिएको काममा बाहेक अन्य काममा खर्च गर्नु हुँदैन ।

(२) प्रचलित कानून बमोजिम धरौटीबाट खर्च गर्न सकिने व्यवस्था भएकोमा सोही बमोजिम हुनेछ ।

सुदूरपश्चिम प्रदेश सरकार
राज्य प्रशासकीय कार्यालय
काठमाडौं

सुदूरपश्चिम प्रदेश सरकार
राज्य प्रशासकीय कार्यालय
काठमाडौं

वित्तीय विवरण तथा प्रतिवेदन

४८. मासिक तथा वार्षिक विवरण तयार गर्ने: (१) लेखा प्रमुखले महेना समाप्त भएको सात दिनभित्र खर्चको फाँटवारी, फर्सगौट हुन बाँकी पेशकीको विवरण, राजस्व र धरौटीको विवरण, राजस्वको बैंक हिसाबको विवरण, धरौटीको हिसाब भित्तान विवरण र सम्पत्ति तथा प्रतिवद्धताको विवरण तयार तयार गरी कार्यालय प्रमुख सभा पेश गर्नु पर्दछ । विवरण तयार गर्दा बेरुजुको मासिक विवरण समेत समावेश गर्नु पर्दछ ।

(२) उपनियम (१) बमोजिम तयार भएको विवरण लेखा प्रमुखले तोकिएको निकायमा पेश गर्नु पर्दछ ।

४९. आर्थिक कारोबारको वार्षिक प्रतिवेदन: (१) कार्यालयले आर्थिक वर्षभित्र भएको नगदी, जिन्सी तथा अन्य आय-व्ययको आर्थिक कारोबारको वार्षिक प्रतिवेदन तोकिए बमोजिमको ढाँचामा तयार गरी आर्थिक वर्ष समाप्त भएको पैतालीस दिनभित्र सम्बन्धित कोष तथा लेखा नियन्त्रक कार्यालयमा पठाउनु पर्नेछ ।

(२) उपनियम (१) बमोजिमको प्रतिवेदन कोष तथा लेखा नियन्त्रक कार्यालयबाट प्रमाणित भएपछि तोकिएको निकायममा पठाउनु पर्दछ ।

५०. सम्पत्ति लेखाङ्कन तथा प्रतिवेदन: (१) कार्यालयले आफुले खरिद गरेको, निर्माण गरेको वा अन्य कुनै माध्यमबाट प्राप्त गरेको चल अचल मालसामान तथा सम्पत्तिको लेखा त्यस्तो मालसामान तथा सम्पत्तिको खरिद मूल्यको आधारमा राख्नु पर्नेछ ।

(२) उपनियम (१) बमोजिम अभिलेख राख्दा एक पटक प्रयोग भइसकेपछि पुनः सोही रूपमा प्रयोगमा आउन नसक्ने, सामान्यतया एक वर्षभन्दा बढी अवधि टिकाउ नहुने वा प्रति एकाइ मूल्य पाँच हजार रुपैयाँसम्म पर्ने मालसामान तथा सम्पत्तिलाई खर्च भएर जाने र एक वर्षभन्दा बढी अवधि टिकाउ हुने वा प्रति एकाइ मूल्य पाँच हजार रुपैयाँभन्दा बढी रकम पर्ने मालसामान तथा सम्पत्तिको लेखा खर्च भएर नजाने खालामा अभिलेख राख्नु पर्नेछ ।

(३) उपनियम (२) मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि एक पटक प्रयोग भइसकेपछि पुनः सोही रूपमा प्रयोगमा आउन नसक्ने पाँच हजार रुपैयाँभन्दा बढी मूल्यको मालसामान तथा सम्पत्तिलाई कार्यालय प्रमुखले त्यस्तो मालसामान तथा सम्पत्तिको प्रकृति वा प्रयोगवर्ग अवस्था खुलाई निर्णय गरी खर्च भएर जाने खातामा अभिलेख राख्न सक्नेछ ।

(४) उपनियम (१) बमोजिम मालसामान तथा सम्पत्ति खरिद मूल्य कायम गर्दा आफैले खरिद गरेकोमा बिल वा मूल्य खुलेको कागज वा अन्य कार्यालय वा निकायबाट प्राप्त भएकोमा त्यसरी प्राप्त हुँदाका वखत मूल्य खुलाइएकोमा सो मूल्यमा हुदानी खर्च, जडान खर्च, बीमा खर्च तथा भन्सार महसुल लगायतका अन्य खर्च समावेश हुने गरी मूल्य कायम गर्नु पर्ने ।

(५) कार्यालयले कुनै मालसामान तथा सम्पत्ति प्राप्त हुँदा त्यस्तो सम्पत्तिको मूल्य नखुलेको भएमा त्यस्तो मालसामान तथा सम्पत्तिको मूल्य कायम गरी लेखा राख्नु पर्नेछ ।

परिच्छेद-९

आन्तरिक नियन्त्रण तथा लेखापरीक्षण

५. आन्तरिक नियन्त्रण सम्बन्धी व्यवस्था: (१) ऐनको दफा १७ अनुसार गाउँपालिकाबाट सम्पादन गरिने कार्य, प्रदान गरिने सेवा तथा स्वीकृत कार्यक्रम बमोजिमको क्रियाकलाप मितव्ययिता, कार्यदक्षता, प्रभावकारिता र जोखिमरहित ढङ्गबाट सम्पादन गर्ने, वित्तीय प्रतिवेदन प्रणालीलाई विश्वस्नीय बनाउन तथा प्रचलित कानून बमोजिम कार्यसम्पादन गर्न कामको प्रकृति अनुसारको आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली तयार गरी लागू गर्नु पर्नेछ ।

(२) उपनियम (१) बमोजिमको आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली तयार गर्दा कार्यालयको कामको प्रकृति अनुसार नियन्त्रणको वातावरण, सम्भावित जोखिम, नियन्त्रणको उपाय, सूचना र सञ्चार, अनुगमन गर्ने निकाय र विधि लगायतका विषय समेट्नु पर्नेछ ।

(३) आन्तरिक नियन्त्रण प्रणालीको अनुगमन गर्ने लेखा उत्तरदायी अधिकृतले जिम्मेवार अधिकारी तोक्यो अनुगमन गर्ने र सोको प्रतिवेदन दिने व्यवस्था मिलाउन सक्नेछ ।

(४) उपनियम (३) बमोजिम प्राप्त प्रतिवेदन लेखा उत्तरशायी अधिकृतले लेखापरीक्षण तथा आन्तरिक नियन्त्रण सुविधामा पेश गर्न लगाउनु पर्नेछ ।

५२. आन्तरिक लेखापरीक्षण सम्बन्धी अन्य कार्यविधि: (१) आन्तरिक लेखापरीक्षकले आन्तरिक लेखापरीक्षण गर्दा देहायका कुराको जाँच गर्नु पर्नेछ:

(क) कार्यालयमा हुने विनियोजन, राजस्व, धरौटी, सम्पत्ति तथा अन्य सरकारी कोषको आम्दानी तथा खर्च र त्यसको लेखाङ्कन प्रचलित कानूनद्वारा निर्धारित प्रक्रिया अनुरूप भए वा नभएको, (ख) कार्यालयको वित्तीय साधनको उपयोग मितव्ययी तरिकाले दक्षतापूर्वक प्रभावकारी रूपमा भए वा नभएको,

(ग) तोकिएको समयमा पेशकी फर्साउनु भए नभएको र फर्साउनु हुन बाँकी पेशकी रहे वा नरहेको,

(घ) गाउँपालिकाको स्वीकृत वार्षिक नीति कार्यक्रम तथा बजेट अनुरूप लक्ष्य प्राप्ति गरे वा नगरेको

(ङ) कार्यालयको वित्तीय प्रतिवेदनले आर्थिक कारोबार सही र यथार्थ चित्रण प्रस्तुत गरे वा नगरेको,

(च) आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली पर्याप्त रहे वा नरहेको,

(छ) जिन्सी सामानको लगत राख्ने नराख्नेको, मर्मत सम्भार, हिंताम, मिनाहा वा वस्तुझारय गरे नगरेको ।

(२) आन्तरिक लेखापरीक्षकले ऐन तथा यस नियमावली वा यस अन्तर्गत बनेको कार्यविधि, मापदण्ड बमोजिम विचार गर्नु पर्ने विषयहरूको रुजु सूची (चेकलिष्ट) तयार गरी सोको आधारमा आन्तरिक लेखापरीक्षण गर्नु पर्नेछ ।

(३) आन्तरिक लेखापरीक्षकले लेखापरीक्षण सम्पन्न गरी लेखापरीक्षण प्रतिवेदन, चेकलिष्ट र अन्य विवरण प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत समक्ष पेश गर्नु पर्नेछ ।

(४) पेश हुन आएको प्रतिवेदनमा थप, घट तथा सुधार गर्नुपर्ने देखिएमा प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतले ७ दिनको भित्र दिई आन्तरिक लेखा परीक्षकलाई फिर्ता पठाउन सक्नेछ ।

सुदूरपश्चिम प्रदेश सरकार
राज्य प्रशासकीय अधिकृतको कार्यालय
सुदूरपश्चिम प्रदेश, कैलाली

सुदूरपश्चिम प्रदेश सरकार
राज्य प्रशासकीय अधिकृतको कार्यालय
सुदूरपश्चिम प्रदेश, कैलाली

(५) यसरी फिर्ता आएको आन्तरिक लेखा परीक्षण प्रतिवेदनमा आवश्यक थप, घट, सुधार गरी आन्तरिक लेखा परीक्षकले पुनः प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत समक्ष पेश गरी प्रमाणित गराउनु पर्दछ ।

(६) सभा, कार्यालिका र कार्यालयको नीतिगत निर्णय अनुसार भएको काममा आन्तरिक लेखा परीक्षण प्रतिवेदनमा प्रश्न उठाइने छैन ।

(७) लेखापरीक्षण हुँदा बाढ्यात्मक रूपमा पालना गर्नु पर्ने कुराहरू पालना नगरेको वा सावधानीपूर्वक आन्तरिक लेखापरीक्षण नगरेको देखिएमा आन्तरिक लेखापरीक्षकलाई ऐन तथा प्रचलित कानून बमोजिम कारवाही हुनेछ ।

५.३. आन्तरिक लेखापरीक्षणबाट देखिएको कैफियत तथा बेरुजु फर्साउट गर्ने: (१) कार्यालयले आन्तरिक लेखापरीक्षण प्रतिवेदनमा औल्याइएको कैफियत सम्बन्धमा चौगासिक प्रतिवेदनको हकमा, अर्को चौमासिक अवधिभित्र तथा वार्षिक प्रतिवेदनको हकमा अन्तिम लेखापरीक्षण हुनु अगावै आवश्यक प्रमाण संलग्न गरी नियमित गर्नु पर्ने भए नियमित गराई बेरुजु फर्साउट गर्नु गराउनु पर्नेछ ।

(२) कार्यालय प्रमुख आफैले नियमित गर्न नसक्ने बेरुजुलाई नियमित गर्नको लागि तत्सम्बन्धी आवश्यक विवरण तथा काराजतसहित कार्यालिकामा पेश गर्नु पर्नेछ ।

(३) उपनियम (२) बमोजिम विवरण तथा काराजत प्राप्त भएपछि कार्यपालिकाले त्यस्तो बेरुजु निश्चित गर्नु पर्ने देखिएमा नियमित गरिदिनु पर्नेछ । नियमित हुन नसक्ने देखिएमा सोको कारण जनाई कार्यालयमा फिर्ता पठाउनु पर्नेछ ।

(४) कार्यालयले आन्तरिक लेखापरीक्षणबाट देखिएको व्यहोरा, कायम भएको बेरुजु र फर्साउट हुन बाँकी रहेको बेरुजुको विवरण अन्तिम लेखापरीक्षक र समक्ष पेश गर्नु पर्नेछ ।

(५) कार्यालयले अन्तिम लेखापरीक्षण भई प्रतिवेदन प्राप्त भएको पन्ध्र दिनभित्र आन्तरिक लेखापरीक्षण र अन्तिम लेखापरीक्षण गर्दा देखिएको बेरुजुको तुलनात्मक विवरण अद्यावधिक गरी राख्नु पर्नेछ ।

५४.

लेखापरीक्षण गराएपिछ मात्र रसना दिने: (१) आर्थिक कारोबार गर्ने कार्यालय प्रमुख र आर्थिक प्रशासन शाखा प्रमुखको कुनै महिनाको आन्तरिक लेखापरीक्षण नहुँदै सरुवा भएमा निज कार्यरत रहेको अवधिको आन्तरिक लेखापरीक्षण गराई हालचाललाई वा हालचाललाई बुझाउने गरी मातहत कर्मचारीलाई बुझाई वरवृत्तारथ गरेपछि नभएमा निनु दिनु पर्नेछ । बुझनेले पनि सो बमोजिम बुझिनु पर्नेछ ।

(२) आन्तरिक लेखापरीक्षण नगर्ने, नगराउने, तस्ता पेश नगर्ने र जवाफ दिन आलटाल गर्ने कर्मचारीलाई लेखा उत्तरदायी अधिकृतले विभागीय कार्यालयी गर्न सक्नेछ ।

५५.

लेखापरीक्षणको प्रारम्भिक प्रतिवेदन उत्तरको कारवाही: महालेखा परीक्षकको कार्यालयबाट प्रारम्भिक प्रतिवेदनमा औल्याइएको वेरुनु सम्बन्धमा सूचना प्राप्त भएको पैंतीस दिनभित्र सम्बन्धित कार्यालयले देहाय बमोजिम फर्साई गरी महालेखा परीक्षकको कार्यालय समक्ष पेश गर्नु पर्नेछ:-

(क) प्रारम्भिक प्रतिवेदनमा उल्लेख भएको वेरुनुमध्येबाट पेशकी फर्साई नभएको कारणले कायम भएको वेरुनु असुल उपर गर्नु पर्ने वेरुनु र नियमित गर्नु पर्ने वेरुनु छुट्याउने,

(ख) खण्ड (क) बमोजिम छुट्याएको वेरुनुमध्ये पेशकी वेरुनुको हकमा सम्बन्धित व्यक्तिलाई तुरन्त त्यस्तो पेशकी फर्साई गर्नु र वेरुनु उपर गर्नु पर्ने हो सम्बन्धित व्यक्तिलाई तत्काल त्यस्तो रकम दाखिल गर्न लगाउने,

(ग) खण्ड (क) बमोजिमको नियमत गर्नु पर्ने वेरुनुको हकमा त्यस्तो वेरुनु नियमित गर्न आवश्यक पर्ने प्रमाण संलग्न गरी जिम्मेवार व्यक्तिबाट नियमित गराउने,

(घ) खण्ड (ख) र (ग) बमोजिम वेरुनु फर्साई भएको कुरा प्रमाणित हुने सकल वा प्रमाणित विवरण तथा कागजात सम्परीक्षणको लागि महालेखा परीक्षकको कार्यालयसमक्ष पेश गर्ने,

(ङ) खण्ड (क) बमोजिम बढेक अन्य वेरुनुको हकमा त्यस्तो वेरुनु हुनु नपर्ने कुनै कारण भए सोको मनासिव आधार र कारण तथा त्यस्तो आधार र कारणलाई पुष्टि गर्ने कागजात सहित वेरुनु कायम नगर्ने महालेखा परीक्षकको कार्यालयमा लेखी पठाउने ।

महालेखा परीक्षक
राष्ट्रिय मन्त्रालय
काठमाडौं, नेपाल

२०७३.०५.०५
सहायक
लेखापरीक्षक

५६. बेरुजुको लगत राख्ने: (१) कार्यालयगत महालेखा परीक्षकको कार्यालयबाट प्राप्त लेखापरीक्षण प्रतिवेदनमा औल्याइएको बेरुजुको लगत तोकिए बमोजिमको ढाँचामा राख्नु पर्नेछ ।

(२) अन्तिम लेखापरीक्षण प्रतिवेदन प्राप्त भएपछि वा उपनियम (१) बमोजिम लगत राखेपछि आन्तरिक लेखा परीक्षणको लगत कायम हुने छैन ।

(३) कार्यालयको बेरुजुको लगत राख्दा फर्सौट भएको तथा अन्तिम लेखापरीक्षणबाट थप भई आएको बेरुजु विवरण समेत समावेश गरी असुल, नियमित र पेशकी बेरुजुको फर्सौट अङ्क र बाँकी अङ्क खुलाइ तोकिए बमोजिमको ढाँचामा विवरण तयार गरी अद्यावधिक गरी राख्नु पर्नेछ । यसरी तयार भएको बेरुजु लगतको आधारमा कार्यालयले बेरुजु फर्सौटको चौमासिक कार्ययोजना बनाई कार्यान्वयन गर्नु पर्नेछ ।

५७. नियमित गरी बेरुजु फर्सौट तथा फरफारख गर्ने: (१) कायम भएको बेरुजुमध्ये प्रचलित कानून बमोजिम पुर्‍याउनु पर्ने रीत नपुगेको तर सरकारी नगरी जिन्सीको हानि नोकसानी नभएको कुराको पुट्याई गर्ने पर्याप्त आधार र कारण सहित शाखा, इकाई प्रमुखले त्यस्तो खर्च नियमित गरी बेरुजु फर्सौट तथा फरफारख गरिदिन कार्यालयकामा पेश गर्नु पर्नेछ ।

(२) उपनियम (१) बमोजिम पेश हुन आएमा कार्यपालिकाले आवश्यकता अनुसार लेखापरीक्षण तथा आन्तरिक नियन्त्रण समितिमा छलफल गराई सो समितिको सिफारिस समेतको आधारमा त्यस्तो बेरुजु नियमित गर्न सक्नेछ ।

(३) कार्यालय प्रमुखले यस नियम बमोजिम नियमित भई फर्सौट भएको बेरुजुको लगत कट्टा गर्न महालेखा परीक्षकको कार्यालयमा लेखी पठाउनु पर्नेछ ।

५८. असुल गरी बेरुजु फर्सौट तथा फरफारख गर्ने: (१) महालेखा परीक्षकको लेखापरीक्षण प्रतिवेदनमा असुल उपर गर्नु पर्ने भनी उल्लेख गरिएको बेरुजु रकम कार्यालय प्रमुखले सम्बन्धित व्यक्ति वा संस्थालाई एक्काईस दिनभित्र दाखिला गर्न लिखित जानकारी गराउनु पर्नेछ ।

Handwritten signature

(२) उपनियम (१) बमोजिमको अर्वाधिमित्र सम्बन्धित व्यक्ति वा संस्थाले वेरुनु रकम दाखिला गर्न असमर्थ भई मनसिब कारणसहित वेरुनु रकम दाखिला गर्न थप अर्वाधि माग गरेमा कार्यालयले वढीमा एक्काईस दिनसम्मको अर्वाधि थप गरिदिन सक्नेछ ।

(३) उपनियम (२) बमोजिम थपिएको अर्वाधिमित्र वेरुनु रकम दाखिला नगरेमा कार्यालयले सम्बन्धित व्यक्तिको वा संस्थाले सरकारी निकायबाट कुनै रकम भुक्तानी पाउने रहेछ भने त्यस्तो रकमबाट कट्टा गरी दिन सम्बन्धित निकायलाई लेखी पठाउनु पर्नेछ ।

(४) उपनियम (३) बमोजिम रकम कट्टा गर्न लेखी आएमा त्यस्तो रकम कट्टा गरी सम्बन्धित कार्यालयमा पठाइदिनु सम्बन्धित निकायको बर्तव्य हुनेछ ।

(५) उपनियम (१) वा (३) बमोजिमको अर्वाधिमित्र वेरुनु असुल हुन नसकेमा कार्यालयले वेरुनु रकम दाखिला गर्न सम्बन्धित व्यक्तिलाई वा संस्थाको नाममा पैंतिस दिनको सावजिनक सूचना जारी गरी वेरुनु फर्साट गराउनु पर्नेछ ।

(६) कसैले उपनियम (५) बमोजिमको अर्वाधिमित्र वेरुनु रकम दाखिला गर्न नसकी किस्तावन्दीमा वेरुनु रकम बुझाउनको लागि लिखित अनुरोध गरेमा लेखा उत्तरदायी अधिकृतले कार्यालयको सिफारिसमा वढीमा छ महिनासम्मको अर्वाधिमित्र वेरुनु रकम बुझाउने गरी किस्ता निर्धारण गरिदिन सक्नेछ ।

(७) यस नियम बमोजिम असुल भई फर्साट भएको वेरुनु लगत कट्टाको लागि कार्यालय प्रमुखले महलेख परीक्षकको कार्यालयमा लेखी पठाउनु पर्नेछ ।

(८) यस नियम बमोजिमको प्रक्रियाबाट वेरुनु रकम असुल उपर गर्न नसकिएमा लेखा उत्तरदायी अधिकृतले कुमारी चोक तथा केन्द्रिय तहसिल कार्यालयमा लगत कस्न पठाउँदा तोकिए बमोजिमको ढाँचामा पठाउनु पर्नेछ ।

परिच्छेद-१०

सरकारी सम्पत्तिको जिम्मा, लगत र संरक्षण

सुदूर पश्चिम प्रदेश सरकार
सुदूर पश्चिम प्रदेश सरकार
सुदूर पश्चिम प्रदेश सरकार
सुदूर पश्चिम प्रदेश सरकार
सुदूर पश्चिम प्रदेश सरकार

सुदूर पश्चिम प्रदेश सरकार
सुदूर पश्चिम प्रदेश सरकार
सुदूर पश्चिम प्रदेश सरकार
सुदूर पश्चिम प्रदेश सरकार
सुदूर पश्चिम प्रदेश सरकार

५९. सरकारी सम्पत्तिको जिम्मा र संरक्षण: (१) गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालयमा रहेको नगद, बैंक मौज्जातको विवरण, भुक्तानी आदेश, चेक बुक, पारीटी र राजस्वको सेस्ता आर्थिक विवरण, बैरुजुको लगत, लेखा परीक्षण प्रतिवेदन लगायत आर्थिक कारोबारसँग सम्बन्धित कागजात आर्थिक प्रशासन शाखा प्रमुखको जिम्मामा रहनेछ ।

(२) राजस्वको लगत र त्यस सम्बन्धी अन्य कागजात कार्यालय प्रमुखलाई आफ्नै रेखदेखमा कुनै कर्मचारीको जिम्मामा राख्न सक्नेछ ।

(३) जिन्सी मालसामान तथा तत्सम्बन्धी सेस्ता जिन्सी शाखा प्रमुखको जिम्मामा रहनेछ ।

(४) उपनियम (१) वा (२) बमोजिम कुनै कर्मचारीको जिम्मामा रहेको सरकारी सम्पत्तिको हिनामिना नहुने गरी लगत सेस्तासहित त्यसको संरक्षण गर्ने कर्तव्य त्यस्तो सम्पत्ति जिम्मा लिन कर्मचारी र कार्यालय प्रमुखको हुनेछ ।

६०. सम्पत्ति तथा जिन्सी मालसामानको लगत तयार गर्ने: (१) कार्यालय प्रमुखले आफ्नो कार्यालयमा रहेको र खरिद गरी वा नगरी, कुनै प्रकारले हस्तान्तरण भई वा वस्तुगत सहायता वा अन्य कुनै प्रकारबाट प्राप्त हुन आएको सम्पत्ति तथा जिन्सी मालसामानको विवरण सात दिनभित्र आम्दानी बाँधी लगत अद्यावधिक गर्नु, गराउनु पर्नेछ ।

(२) उपनियम (१) बमोजिम लगत तयार गर्ने र लगत बमोजिमको सम्पत्ति तथा जिन्सी मालसामान कार्यालय प्रमुखको रेखदेखमा जिन्सी शाखा प्रमुखले जिम्मा लिनु पर्नेछ । जिन्सी शाखा प्रमुख नभएको कार्यालयमा यस्तो जिम्मेवारी कार्यालय प्रमुखले तोक्नेको कर्मचारीको हुनेछ ।

(३) उपनियम (१) बमोजिम लगत अद्यावधिक गर्दा प्राविजन्य कुनै सम्पत्ति तथा जिन्सी मालसामानको हकमा सम्बन्धित कार्यालयको प्राविधिक कर्मचारीबाट जाँच गराई के कस्तो अवस्थामा त्यस्तो सम्पत्ति तथा जिन्सी मालसामान प्राप्त भएको हो प्रमाणित गराई सो कुरा कैफियत जनाई लगत छडा गर्नु पर्नेछ ।

६१. मूल्य नछुलेको सम्पत्ति तथा जिन्सीको मूल्य कायम गर्ने: (१) सम्पत्ति तथा जिन्सी मालसामानको मूल्य खुलेकोमा सोही बमोजिम सेस्ता राख्नु पर्नेछ ।

२०७३.०५.०५
रत्न पञ्चालाखेटारी
हालसय

(२) उपनियम (१) मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तार्फीने कार्यालयमा मूल्य नखुलेको कुनै सम्पत्ति तथा जिन्सी मालसामान भएमा कार्यालय प्रमुखले यो नियमावली प्रारम्भ भएको एक वर्षभित्र मूल्य नखुलेको सम्पत्ति तथा जिन्सी मालसामानको मूल्य कायम गरी त्यस्तो सम्पत्ति तथा जिन्सी मालसामानको खेस्ता अद्यावधिक गर्नु पर्नेछ ।

(३) उपनियम (२) बमोजिम मूल्य कायम गर्दा देहायको विषयलाई आधार लिनु पर्नेछ:-

- (क) सम्पत्ति तथा जिन्सी मालसामान खरिद वा प्राप्त भएको समयमा खरिद गरिएको समान प्रकृतिको सम्पत्ति तथा जिन्सी मालसामानको कार्यालयमा रहेको मूल्य,
- (ख) सम्पत्ति तथा जिन्सी मालसामान खरिद वा प्राप्त भएको समयमा खरिद गरिएको समान प्रकृतिको सम्पत्ति तथा जिन्सी मालसामानको अन्य कार्यालयमा कायम रहेको मूल्य,
- (ग) त्यस्तो प्रकृतिको सम्पत्ति तथा जिन्सी मालसामान विक्री गर्ने विक्रेताबाट प्राप्त तत्कालीन साध्यको मूल्य,
- (घ) सम्बन्धित विषयको प्राविधिकले सिकासि गरेको तत्कालीन समयको मूल्य,
- (ङ) राजस्व छुट गरी खरिद वा भन्सार जाँचपास भएको वस्तुको मूल्यमा छुट भएको राजस्व समेत समावेश गरी कायम भएको मूल्य
- (४) उपनियम (२) वा (३) बमोजिम मूल्य कायम गर्दा कार्यालय प्रमुखले निर्णय गरी

कायम गर्न सक्नेछ ।

६२. सरकारी सम्पत्ति तथा जिन्सी मालसामानको निरीक्षण: (१) कार्यालय प्रमुखले यस नियमावली बमोजिम लगातार खडा गरी अभिलेख राखिएको सम्पत्ति तथा जिन्सी मालसामानको मौजुदा अवस्थाको सम्बन्धमा वर्षमा कम्तीमा एक पटक आफैं वा त्यस्तो मालसामान जिम्मा लिने कर्मचारी वाहेक अन्य कर्मचारीको नेतृत्वमा कम्तीमा तीन सदस्यीय समिति गठन गरी यो समितिबाट निरीक्षण गरी गराई महल्लेखा परीक्षकबाट स्वीकृत ढाँचामा सम्पत्ति तथा जिन्सी निरीक्षण प्रतिवेदन लिनु पर्नेछ ।

(२) उपनियम (१) बमोजिमको प्रतिवेदनमा देहायका कुरा खुलाउनु पर्नेछ:-

अवसर रहनेको र त्यस्तो कर्मचारीले गर्नु पर्ने वरवृद्धारथ निजको परिवारको मरम्मत गर्ने चाहिमा त्यस्तो परिवारबाट बुझिलिनु पर्ने व्यक्तिहरूले कार्यालय प्रमुखको रोहबरमा बुझिलिनु पर्नेछ ।

(३) उपनियम (१) वा (२) बमोजिम वरवृद्धारथ गरेकोमा सेस्ता अनुसार कुनै नगद, सम्पत्ति तथा जिन्सी मालसामान अपुग भएको देखिएमा त्यसरी अपुग भएको नगद, सम्पत्ति तथा जिन्सी मालसामानको जिम्मेवारी सम्बन्धित वरवृद्धारथ गर्ने कर्तव्य भएको कर्मचारी तथा जनप्रतिनिधिको नाममा लगात रहनेछ ।

(४) उपनियम (१) वा (२) बमोजिम वरवृद्धारथ हुँदा नगद, सम्पत्ति तथा जिन्सी मालसामान, वित्तीय कारोबारको सेस्ता तथा सार्वजनिक खाँदरसँग सम्बन्धित कंगजात र अन्य सरकारी कागज भूत हानी नोक्सानी वा हिनामिना भएको देखिएमा वा उपनियम (३) बमोजिम वरवृद्धारथ गर्ने कर्तव्य भएको कर्मचारीले कार्यालय प्रमुखले तोकेको समयानुधिभिन्न निजको नाममा रहेको नगद, सम्पत्ति तथा जिन्सी मालसामान वरवृद्धारथमा त्यस्तो हानि नोक्सानी वा हिनामिना भएको तथा वरवृद्धारथ गर्ने बाँकी नगद, सम्पत्ति तथा जिन्सी मालसामान वरवृद्धारथको रकम ऐन तथा अन्य प्रचलित कानून बमोजिम असुल उपर गरिनेछ ।

(५) उपनियम (४) बमोजिम असुल गर्नु पर्दा सम्पत्ति तथा जिन्सी मालसामानको हकमा सेको अवस्था तथा वजार मूल्य र हास कडीलाई समेत विचार गरी मूल्य कायम गरिनेछ ।

तर वदनियतपूर्वक हानी नोक्सानी वा हिनामिना गरेको देखिएमा त्यस्तो सम्पत्ति तथा जिन्सी मालसामानको मूल्य कायम भएको मानिनेछ ।

(६) उपनियम (५) बमोजिम मूल्य कायम गर्ने प्रयोजनको लागि कार्यालयको प्रमुख, जिल्ला प्रशासन कार्यालय र कोष तथा लेखा नियन्त्रक कार्यालयको प्रतिनिधि रहेको समितिले मूल्य कायम गर्नेछ ।

६७. वरवृद्धारथको प्रमाणपत्र: (१) नियम ६५ बमोजिम वरवृद्धारथ गरिसकेपछि वरवृद्धारथ गर्ने कर्मचारीलाई साविक कार्यालयबाट तोकिए बमोजिमको ढाँचामा वरवृद्धारथ प्रमाणपत्र दिनु पर्नेछ ।

सुदूरपश्चिम प्रदेश सरकार
सुदूरपश्चिम प्रदेश सरकार
सुदूरपश्चिम प्रदेश सरकार
सुदूरपश्चिम प्रदेश सरकार

सुदूरपश्चिम प्रदेश सरकार
सुदूरपश्चिम प्रदेश सरकार
सुदूरपश्चिम प्रदेश सरकार
सुदूरपश्चिम प्रदेश सरकार

(२) वरबुझारथ गर्ने कर्मचारीले उपनियम (१) बमोजिम प्रमाणपत्र पेश नगरी निजलाई हालको कार्यालयमा हाजिर हुन जान रमाना दिनु हुँदैन र हाजिर गराउने कार्यालयले पनि वरबुझारथको प्रमाण नलिई हाजिर हुन आउने कर्मचारीलाई हाजिर गराउनु हुँदैन ।

(३) वरबुझारथ गर्ने व्यक्ति अवकाश वा अन्य व्यहोरा लेखावाट अलग भई प्रचलित कानून बमोजिम निवृत्तभरण वा उपदान पाउने भएमा उपनियम (१) बमोजिमको प्रमाणपत्र पेश नगरी निजले पाउने निवृत्तभरण वा उपदान सम्बन्धी कारवाही गरिने छैन) ।

६८. लिखित आदेश नभई मालसामान हस्तान्तरण गर्न नहुने: (१) कार्यालय प्रमुख वा निजले तोकिएको अधिकारीको लिखित आदेश नभई नगदी, जिन्सी वा सरकारी कागजात कसैलाई हस्तान्तरण गर्नु वा गराउनु हुँदैन ।

(२) उपनियम (१) बमोजिम नगदी, जिन्सी वा सरकारी कागजात हस्तान्तरण गर्दा महालेखा परीक्षकबाट स्वीकृत ढाँचाको हस्तान्तरण फारम भरी हस्तान्तरण गर्नु पर्नेछ । नगदी वा जिन्सी मालसामान बुझिलिने कार्यालयले हस्तान्तरण भई आएको नगदी वा जिन्सी मालसामान जिन्सी खातामा आम्दानी बाँधी सो को जानकारी सम्बन्धित कोष तथा लेखा नियन्त्रक कार्यालय र साविक कार्यालयलाई दिनु पर्नेछ । बुझिलिने कार्यालयबाट आम्दानी बाँधेको जानकारी प्राप्त भएपछि साविक कार्यालयले त्यस्तो सम्पत्ति तथा जिन्सी मालसामानको लगत कट्टा गर्नु पर्नेछ ।

६९. लिलाम विक्री गर्ने: (१) नियम ६१ बमोजिम सम्पत्ति तथा जिन्सी निरीक्षण गर्दा टुटफुट तथा बेकम्मा भई पुनै प्रयोग गर्न नसकिने, मर्मत गरी पुनः प्रयोग गर्न नसकिने भए तापनि सामानको पार्टपुर्जा नपाइने र मर्मत गर्दा उक्त सामानको बजार मूल्यको पच्चीस प्रतिशतभन्दा बढी चर्च हुने वा प्रविधि पुरानो भएको कारण प्रयोग गर्दा कार्यकुशलता घट्ने भनी सम्पत्ति तथा जिन्सी निरीक्षण प्रतिवेदनमा उल्लेख भएको सम्पत्ति तथा जिन्सी मालसामानमध्ये कार्यालय प्रमुखले लिलाम गर्नु पर्ने भनी ठहराएको मालसामान त्यस्तो प्रतिवेदन प्राप्त भएको मितिले एक महिनाभित्र लिलाम विक्रीको प्रक्रिया शुरु गर्नु पर्नेछ ।

रञ्जन कालाखेती
कार्यवाही

(२) कार्यालयले उपनियम (१) बमोजिम लिलाम बिक्री गर्ने निर्णय गर्दा निर्माण वा खरिद भएको मितिले सवारी साधनको हकमा बीस वर्ष, कम्प्युटर, ल्यापटप, प्रिन्टर, फोटोकपी, सर्भर लगायत सूचना प्रविधिजन्य मालसामानको हकमा पाँच वर्ष, फर्निचरको हकमा दश वर्ष र अन्य मेसिनरी औजारको हकमा पन्ध्र वर्ष भन्दा कम अवधि भएको मालसामान प्राविधिकबाट निरीक्षण गराई प्रतिवेदन लिएर मात्र लिलाम गर्नु पर्ने वा नार्ने यकिन गर्नु पर्नेछ ।

(३) उपनियम (१) बमोजिम लिलाम बिक्री गर्ने निर्णय गर्दा उपनियम (२) मा उल्लिखित अवधिभन्दा बढी अवधिको मालसामानको हकमा कार्यालय प्रमुखले जिन्सी शाखा प्रमुख, आर्थिक प्रशासन शाखा प्रमुख र कार्यालयमा उपलब्ध भएसम्म सम्बन्धित मालसामानको जानकारी राख्ने कर्मचारी समेतको राय लिनु पर्नेछ ।

(४) घर, जग्गा जस्ता स्थिर सम्पत्ति नेपाल सरकारको निर्णय बेगर लिलाम बिक्री गर्न पाइने छैन ।

तर पुरानो घर भत्काई नयाँ बनाउन वा अन्य कुनै कारणले पुरानो घर भत्काउँदा निस्किएको सामग्री कार्यालय प्रमुखले लिलाम बिक्री गर्न बाधा पुगेको मानिने छैन ।

७०. लिलाम गर्ने सम्पत्ति तथा जिन्सी मालसामानको मूल्याङ्कन: (१) यस नियमावली बमोजिम लिलाम बिक्री गर्ने प्रयोजनको लागि सम्पत्ति तथा जिन्सी मालसामानको मूल्याङ्कन गर्न कार्यालयको प्रमुख वा निजले तोकेको अधिकृतको संयोजकत्वमा सम्बन्धित प्रमुख जिल्ला अधिकारीले तोकेको अधिकृतस्तरको प्राविधिक कर्मचारी र कोष तथा लेखा निग्रन्त्रक कार्यालयको प्रतिनिधि रहेको एक समिति बनाउनु पर्नेछ ।

(२) उपनियम (१) बमोजिमको प्राविधिक कर्मचारी तोक्दा यथासम्भव सम्बन्धित सम्पत्ति तथा जिन्सी मालसामानको ज्ञान भएको कर्मचारी तोक्नु पर्नेछ ।

(३) उपनियम (१) बमोजिमको समितिले विशेष प्रकृतिको सम्पत्ति तथा जिन्सी मालसामानको हकमा सम्बन्धित विषयको प्राविधिकको सहयोग लिई मूल्याङ्कन गर्ने, गराउन सक्नेछ ।

(४) लिलाम बिक्री गर्ने प्रयोजनको लागि सम्पत्ति तथा जिन्सी मालसामानको मूल्याङ्कन गर्दा तोकिए बमोजिमको दररेटबाट घट्टो हास कट्टी विधि प्रयोग गरी मूल्य कायम गर्नु पर्नेछ ।

(५) नियम ६९ को उपनियम (२) बमोजिमको अवधिभन्दा बढी अवधि भएको सम्पत्ति तथा जिन्सी मालसामानको मूल्याङ्कन गर्दा कायम भएको परत मूल्यमा वा नियम ६१ बमोजिम कायम मूल्यमा उपनियम (४) बमोजिम हास कट्टी गरी हुने मूल्य कायम गर्नु पर्नेछ ।

(६) नियम ६९ को उपनियम (२) बमोजिमको अवधिभन्दा कम अवधि भएको सम्पत्ति तथा जिन्सी मालसामानको मूल्य कायम गर्दा उपनियम (१) बमोजिमको समितिले हास कट्टी पछिको मूल्यमा समान प्रकृतिको पुरानो मालसामान बिक्री हुन सक्ने मूल्याङ्कन समेत विचार गरी न्यूनतम मूल्य सिफारिस गर्नु पर्नेछ ।

(७) नियम ७० को उपनियम (६) बमोजिम लिलाम बिक्री हुन नसकेको अवस्था भएमा उपनियम (१) बमोजिमको समितिबाट सो सम्पत्ति तथा जिन्सी मालसामानको पुनः मूल्याङ्कन गराई लिलाम बिक्री मूल्य कायम गर्नु पर्नेछ ।

(८) भन्सार महसुल तिरको सम्पत्ति तथा जिन्सी मालसामानको मूल्याङ्कन गर्दा भन्सार महसुल समेत समावेश गरी कायम हुने मूल्यमा हास कट्टी गर्नु पर्नेछ ।

७१. लिलाम बिक्री गर्ने विधि: (१) नियम ७० बमोजिम मूल्य कायम भएको सम्पत्ति तथा जिन्सी मालसामान देहाय बमोजिम लिलाम बढावढ गरी लिलाम बिक्री गर्नु पर्नेछ:-

(क) तीन लाख रुपैयाँसम्म मूल्य कायम भएको सम्पत्ति तथा जिन्सी मालसामान भए सात दिनको म्याद दिई लिलाम बिक्री गर्ने कार्यालय, सम्बन्धित जिल्ला प्रशासन कार्यालय तथा कोष तथा लेखा नियन्त्रक कार्यालयमा सूचना टाँस गरेर,

(ख) तीन लाख रुपैयाँभन्दा बढी दश लाख रुपैयाँसम्म मूल्य कायम भएको सम्पत्ति तथा जिन्सी मालसामान भए स्थानीयस्तरको पत्रिकामा पन्ध्र दिनको म्याद दिई सूचना प्रकाशन गरेर,

(ग) दश लाख रुपैयाँभन्दा बढी मूल्य कायम भएको सम्पत्ति तथा जिन्सी मालसामान भए राष्ट्रियस्तरको पत्रिकामा एककाईस दिनको म्याद दिई सूचना प्रकाशन गरेर ।

हस्ताक्षर
कात्ताखोरी

(२) उपनियम (१) बमोजिम टाँस वा प्रकाशन गरिने सूचनालाई कार्यालयको वेबसाइटमा समेत राख्नु पर्नेछ ।

(३) उपनियम (१) र (२) बमोजिम टाँस वा प्रकाशन गरिने सूचनामा देहाय बमोजिमको विवरण खुलाउनु पर्नेछः-

- (क) सम्पत्ति तथा जिन्सी मालसामानको विवरण,
- (ख) सम्पत्ति तथा जिन्सी मालसामानको मूल्य,
- (ग) सम्पत्ति तथा जिन्सी मालसामान लिलाम हुने स्थान, मिति र समय
- (घ) बढाबढ शुरु हुने न्यूनतम मूल्य,
- (ङ) लिलाम सकार गर्न डाँक वोल्नु अघि नै मूल्यको पाँच प्रतिशतले हुने नगद धरौटी राख्नु पर्ने कुरा र डेढ अङ्क बढ्दै गएमा सोही धनुषात्मा धरौटी थप गर्दै जानु पर्ने कुरा,

- (च) लिलाम सकार गरेको सम्पत्ति तथा जिन्सी मालसामान उठाई लैजानु पर्ने अवधि,
- (छ) अन्य आवश्यक कुराहरू ।

(४) यस नियममा अन्यत्र जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि बोलपत्रबाट लिलाम बिक्री गर्न मनासिव देखिएमा सम्पत्ति तथा जिन्सी मालसामान हेर्न सक्ने व्यवस्था मिलाई उपनियम (१) बमोजिमको म्याद दिई बोलपत्र आह्वान गर्न सकिनेछ । यसरी बोलपत्र आह्वान गरिएकोमा बोल अङ्कको दश प्रतिशतले हुने रकम बराबरको बैंक जमानत वा धरौटी खातामा रकम जम्मा गरेको भौचर बोलपत्र साथ राख्नु पर्नेछ ।

(५) उपनियम (१), (२) र (४) बमोजिम टाँस वा प्रकाशित भएको सूचना बमोजिम लिलाम सकार गर्न चाहने व्यक्ति, फर्म, संस्था वा कम्पनीले देहाय बमोजिमको रकम तिरी सम्बन्धत कार्यालयबाट सो कार्यालयको कार्यालय प्रमुख वा निजले तोकेको कर्मचारीको दस्तखत र कार्यालयको छाप लागेको बोलपत्र फाटम किन्नु पर्नेछः-

रजनी कालाखेत्री
अध्यक्ष

(क) दश लाख रुपैयासम्म न्यूनतम मूल्य कायम भएको बोलपत्रको लागि एक हजार रुपैयाँ,

(ख) दश लाख भन्दा माथि जतिसुकै रकम न्यूनतम मूल्य कायम भएको बोलपत्रको लागि दुई हजार रुपैयाँ ।

(६) यस नियम बमोजिम लिलाम बिक्री गर्दा पहिलो पटक लिलाम बिक्री हुन नसकेमा उपनियम (१) बमोजिमको म्यादको आधार म्याद दिई पुनः लिलाम बिक्रीको कारवाही गर्नु पर्नेछ ।

(७) उपनियम (६) बमोजिम लिलाम बिक्रीको लागि पुनः बोलपत्र आह्वान गर्दा समेत बिक्री हुन नसकेमा कायम न्यूनतम मूल्यमा वार्ताद्वारा सोझै बिक्री गर्न सकिनेछ ।

(८) उपनियम (७) बमोजिम बिक्री हुन नसकेमा नियम ७० को उपनियम (१) बमोजिमको समितिबाट पुनः मूल्याङ्कन गराई कायम मूल्यमा वार्ताद्वारा सोझै बिक्री गर्न सकिनेछ ।

(९) उपनियम (८) बमोजिमको प्रक्रियाबाट समेत बिक्री हुन नसकेमा कार्यालय प्रमुखले कोष तथा लेखा नियन्त्रक कार्यालयको प्रतिनिधि र जिल्ला प्रशासन कार्यालयको अधिकृत प्रतिनिधिको रोहबरमा वार्ताद्वारा लिलाम कबोल रकम कायम गरी सोझै बिक्री गर्नु पर्नेछ ।

(१०) यस नियममा अन्यत्र जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि लिलाम बिक्री वा वार्ताद्वारा सोझै बिक्री समेत हुन नसकेमा त्यसरी बिक्री हुन नसकेको सम्पत्ति तथा जिन्सी मालसामान कार्यालिकाको स्वीकृति लिई गैरनाफामूलक सीप विकास केन्द्र, प्राविधिक प्रशिक्षण केन्द्र, कुनै सामुदायिक शैक्षिक संस्था वा सामाजिक संस्थालाई हस्तान्तरण गर्न सकिनेछ ।

(११) यस नियम बमोजिम कुनै सम्पत्ति तथा जिन्सी मालसामान लिलाम बिक्री वा हस्तान्तरण हुन नसकेमा कार्यालयले निर्णयबाट त्यस्तो मालसामान उचित व्यवस्थापन गरी लगत कट्टा गर्नु पर्नेछ ।

(१२) जिन्सी मालसामान लिलाम सकार गर्ने पक्षले कार्यालयले तोकेको अवधिभित्र लिलाम सकार गर्दा कबोल गरेको पूरा रकम नबुझाएमा वा त्यस्तो रकम बुझाई नतोकिएको समयमा

सुदूरपश्चिम प्रदेश सरकार
राष्ट्रिय योजना आयोग
सुदूरपश्चिम प्रदेश सरकार
सुदूरपश्चिम प्रदेश सरकार

सुदूरपश्चिम प्रदेश सरकार
सुदूरपश्चिम प्रदेश सरकार

मालसामान नउटाएमा निजले राखेको धरौटी जफत गरी जफत रकम बराबरसम्म घटी कबोल भएको क्रमशः दोस्रो, तेस्रो वा चौथो घटीवालाको कबोल अझ रक्तीकृत गर्ने सकिनेछ ।

(१४) निर्माण भएको भौतिक संरचना भत्काई सम्पत्ति तथा जिन्सी मालसामानको लिलाम बिक्री गर्दा भत्काउन लाग्ने खर्च र बिक्री गर्दा प्राप्त हुने रकमको प्रति एकाइ लागत अनुमान तयार गर्नु पर्नेछ । त्यसरी भत्काउँदा लाग्ने खर्चभन्दा लिलामबाट प्राप्त हुने रकम बढी हुन आएमा फरक रकमलाई नै लिलाम बिक्री मूल्य मान्नी लिलाम सम्बन्धी कारवाही गर्ने सकिनेछ ।

तर भौतिक संरचना भत्काई साविक स्थान वा परिसरमा नयाँ संरचना निर्माण गर्नु पर्ने भएमा निर्माण कार्य सम्बन्धी बोलपत्रमा त्यस्तो संरचना भत्काउने कार्यलाई समेत समावेश गर्नु पर्नेछ ।

(१५) लिलाम बिक्री गर्ने सम्पत्ति तथा जिन्सी मालसामानको प्रकृत समेतलाई विचार गरी आवश्यकता अनुसार प्याकेज बनाई लिलाम बिक्री गर्न सकिनेछ ।

७२. नष्ट गर्नु पर्ने: कार्यालयले प्रचलित कानून बमोजिम आफ्नो कब्जामा लिएको वा आफ्नो मौज्जातमा रहेको मालसामानको उपभोग मिति समाप्त भएमा वा अन्य कुनै कारणबाट उपभोग गर्न नहुने प्रमाणित भएमा नियम ७० को उपनियम (१) बमोजिमको समितिले मुचुल्का गरी त्यस्तो जिन्सी मालसामान पुनः प्रयोग गर्न नसकिने गरी सार्वजनिक रूपमा नष्ट गर्नु पर्नेछ । यसरी नष्ट गरेपछि त्यस्तो मालसामानको लागत कट्टा गर्नु पर्नेछ ।

परिच्छेद-१३

वितीय उत्तरदायित्व र जिम्मेवारी तथा जवाफदेहिता

७३. अध्यक्षको जिम्मेवारी: ऐनको दफा २३ बमोजिम वितीय उत्तरदायित्व वहन गर्ने, गराउने सम्बन्धमा ऐनमा उल्लेख भएको कर्तव्यको अतिरिक्त अध्यक्षको जिम्मेवारी देदाय बमोजिम हुनेछ:-

- (क) आवधिक योजनाको कार्यान्वयन गर्ने, गराउने,
- (ख) मध्यमकालिन खर्च संरचना तयार गर्ने र सो को कार्यान्वयन गर्ने गराउने
- (ग) बजेट तर्जुमा गर्ने, गराउने,

भक्तपुर महानगरपालिका
नगर कार्यपालिकाको कार्यालय
रत्नपथ, भक्तपुर
भक्तपुर महानगर प्रवेश, नेपाल

रत्नपथ, भक्तपुर
भक्तपुर महानगर प्रवेश, नेपाल

- (घ) स्वीकृत नीति, कार्यक्रम तथा बजेट कार्यान्वयनको लागि आवश्यक समन्वय गर्ने, अनुगमन तथा आर्थिक समीक्षा गर्ने, गराउने,
- (ङ) बजेट तथा कार्यक्रमले लिएको लक्ष्य र प्रतिकूल प्रभावको लागि रणनीतिक कार्यायोजना बनाई कार्यान्वयन गर्ने, गराउने

७४. लेखा उत्तरदायी अधिकृतको जिम्मेवारी: ऐन बमोजिम विर्तय उत्तरदायित्व वहन गर्ने, गराउने सम्बन्धमा लेखा उत्तरदायी अधिकृतको जिम्मेवारी देहाय बमोजिम हुनेछ:-

- (क) सभाबाट स्वीकृत बजेट तथा कार्यक्रमको कार्यान्वयन गर्ने, गराउने,
- (ख) बजेट कार्यान्वयनको समयबद्ध उपलब्धि सूचकको आधारमा खर्च गर्ने, कार्यसम्पादन करार गर्ने, प्रगति अनुगमन गर्ने, गराउने र नतिजाको आधारमा पुरस्कृत वा विभागीय कारवाही गर्ने,
- (ग) ऐन तथा यस नियमावली बमोजिम आर्थिक कारोबार गर्ने, जिम्मेवारी वहन गर्ने, बेरुजु फर्स्यो गर्ने तथा कारोबारको लेखा राख्ने, राख्न लगाउने, प्रतिवेदन गर्ने, गराउने, आन्तरिक र अन्तिम लेखापरीक्षण भए वा नभएको निरीक्षण गर्ने, गराउने,
- (घ) यस नियमावली बमोजिम वार्षिक आर्थिक कारोबार प्रतिवेदन र त्रैमासिक तथा वार्षिक कार्यसम्पादन प्रतिवेदन तयार गर्ने, गराउने,
- (ङ) आर्थिक कारोबारको निरीक्षण, रेखदेख गरी आन्तरिक लेखापरीक्षण तथा अन्तिम लेखापरीक्षण गराउने र प्रतिवेदन लिने,
- (च) बजेट तथा कार्यक्रम कार्यान्वयनको मासिक अनुगमन गरी गराई आवश्यक निर्देशन दिने, मनासिव कारण बेगर लक्ष्य अनुसार प्रगति नभएमा आवश्यक कारवाही गर्ने,
- (छ) बजेट कार्यान्वयन सम्बन्धमा सभा र कार्यपालिकाबाट भएको निर्णय तथा मापदण्डको पालना गर्ने, गराउने ।

संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्र नेपाल
समाजवादी आन्दोलनको कार्यालय
रत्न, मकवानपुर
राजधानी प्रदेश, नेपाल

रत्न कार्यालय
रत्न

७५. आर्थिक प्रशासन शाखा प्रमुखको काम, कर्तव्य र जिम्मेवारी: (१) आर्थिक प्रशासन सञ्चालन गर्ने

सम्बन्धमा ऐनमा उल्लेख भएको व्यवस्थाको अतिरिक्त आर्थिक प्रशासन शाखा प्रमुखको काम, कर्तव्य र जिम्मेवारी हेर्दा यस्तो हुन्छ:-

(क) आर्थिक कारोबारसँग सम्बन्धित काम र जिम्मेवारी वहन गरी यस नियमावली बमोजिम भुक्तानी निकासी माग गर्ने व्यवस्था मिलाउने,

(ख) निकासी भएको रकमको खर्चको हिसाब रीतपूर्वक राख्ने, खर्चको फाँटवारी तथा आर्थिक विवरण तयार गर्ने, त्यस्तो फाँटवारी तथा आर्थिक विवरण कार्यालय प्रमुख वा लोकिएको अधिकृतबाट प्रमाणित गराई समयमै सम्बन्धित निकायमा पठाउने र लेखापरीक्षण गराउने,

(ग) सोधभर्नाको लागि आवश्यक विवरण निर्धारित समयमै तयार गरी सम्बन्धित निकायमा पठाउने,

(घ) लेखापरीक्षणबाट कायम हुन आएको बेल्जुको लगत राख्ने, बेल्जु फस्टाईट गर्ने गराउने र नियमित गर्ने पूर्व विषयमा आवश्यक कानुनी विवरण संलग्न गरी जिम्मेवार व्यक्तिसमक्ष पेश गर्ने,

(ङ) आफ्नै सेवेवा वा वृद्धिवा भई जाँदा आफ्नो निम्नको सम्पूर्ण सेस्ता, नगद र बैंक मौज्जात, बेल्जु लगत र अभिलेख हालवाला वा निजलाई बुझाउने गरी मातहत कर्मचारीलाई परबृद्धारथ गर्ने,

(च) कार्यालयको आर्थिक कारोबारको सम्बन्धमा कार्यालय प्रमुखलाई राय दिने,

(छ) आय, व्ययको मासिक, त्रैमासिक र वार्षिक फाँटवारी लोकिएको समयमा तयार गरी प्रमाणित गराई लोकिएको निकायमा पठाउने, प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत माफत कार्यालयिकामा पेश गर्ने, सेवना पाटीमा टिप्स गर्ने वा उपयुक्त माध्यमबाट सार्वजनिक गर्ने ।

रजम को नमूना
३०/०५/२०७३

Signature

अर्थिक प्रशासन
आर्थिक प्रशासन
अर्थिक प्रशासन

मातहतको कुनै अधिकारीलाई प्रत्यायोजन गर्न सक्नेछ ।

अधिकारहरूमध्ये केही अधिकार त्यस्तो अधिकारको जवाफदेहिता आफैमा रहने गरी निजले आफ्नै अधिकार प्रत्यायोजनः (१) यस नियमावली बमोजिम अधिकारप्राप्त अधिकारीमा निहित

अन्य प्राणी विकास गरी सञ्चालन गर्नु पाइने छैन ।

(२) सरकारी लेखा सन्तन्धी कारोबार गर्न मद्दतले नियन्त्रक कार्यालयले दिएको बाहेक

व्यवस्थित गर्न सक्ने प्राविधिक आधारित वनान सक्नेछ ।

सूचना प्राविधिक प्रयोगः (१) कार्यालयले सञ्चालन गर्नु पर्ने वोट तथा लेखा सन्तन्धी कार्यालाई

विधि

१०६-१०८

अधिकारीले आफैसमक्ष पेश भएको सात दिनभित्र आवश्यक निर्णय दिनु पर्नेछ ।

कारोबार भएको पन्ध्र दिनभित्र कारण खुलाइ लेखा उत्तरदायी अधिकृतसमक्ष पेश गरेमा अधिकारप्राप्त सन्तन्धमा कुनै कसमा अनियमितता भएको देखेमा त्यस्तो अनियमिततालाई नियमित गर्न त्यस्तो अनियमितता सन्तन्धमा निर्णय गर्नु पर्नेः निम्नकार व्यक्तिले आफैले गरेको आर्थिक कारोबार प्रशासन शाखा प्रमुख बीचमा मन्त्र भए भएमा कार्यालय प्रमुखको लिखित निर्णय अनुसार गर्नु पर्नेछ ।

हुने । आर्थिक कारोबार सञ्चालन तथा भुक्तानी दिन सन्तन्धमा कार्यालय प्रमुख र आर्थिक आर्थिक कारोबारको भुक्तानी दिन वा भुक्तानीको निमित्त पेश गर्न वा भुक्तानीको निमित्त सिफारिस गर्नु (३) आर्थिक प्रशासन शाखा प्रमुखले प्रचलित कानून बमोजिमको प्रक्रिया पुराको नदेखिएको

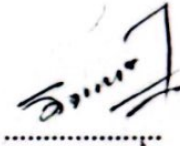
पर्नेछ ।

रूपमा स्पष्ट खुलाइ कार्यालय प्रमुख समक्ष पेश गरी कार्यालय प्रमुखको लिखित आदेश बमोजिम गर्नु रीत नपुगेको कुनै कलम सवर भई भुक्तानीको निमित्त प्राप्त हुन आएमा रीत नपुगेको व्यहवाला लिखित पुरा वा नपुगेको गरी रीत पुराकोमा भुक्तानीको निमित्त पेश गर्नु, रीत नपुगेको वा आफ्नो राख नलिई (२) आर्थिक प्रशासन शाखा प्रमुखले आर्थिक कारोबार गर्दा प्रचलित कानून बमोजिम रीत

तर आर्थिक प्रशासन शाखा प्रमुखको राय लिई निर्णय गर्नु पर्ने विषयको अधिकार प्रत्यायोजन गर्दा आर्थिक प्रशासन शाखा प्रमुखभन्दा माथिल्लो तहको कर्मचारीलाई गर्नु पर्नेछ ।

(२) उपनियम (१) मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि यस नियमावली बमोजिम मिनाहा दिने, योजना स्वीकृत गर्ने, बेरुजु फर्स्यौट, तथा फरफारख गर्ने र कबुलिपत्रनामा संशोधन गर्ने अधिकार प्रत्यायोजन गर्न सकिने छैन ।

७९. बचाउ: यस अधि भए गरेको कामकारवाही यसै नियमावली बमोजिम भए गरेको मानिनेछ ।

रन्जन कालाखेती

गाउँपालिका अध्यक्ष

रन्जन कालाखेती
अध्यक्ष